

Izhaja vsak četrtek in velja
v poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom
za celo leto 32 D, po leta 16 D, četr leta 8 D. Izven Jugoslavije 64 D. Naročina se pošje na upravnitve Slov. Gospodarja v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopošilja do odredi. Naročina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

Posemezna številka stane 150 din.

Poština plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročino, inserate in reklamacije.

Gene inseratom po dogovoru, Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprtje reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

33. številka.

Maribor, dne 19. avgusta 1926.

60. letnik.

Potek kmetskih dni v Mariboru.

Prvi dan — dan našega kmetskega izobraženstva.

Naše izobraženstvo, ki deluje med našim ljudstvom, so pred vsem duhovniki, naši učitelji in naši dijaki.

Zbral se je v Mariboru lepo število inteligence vseh slojev. Predavanja so imeli dopoldne ločeno in sicer se je vršil sestanek duhovnikov v semeniški obedinici, učiteljev v tajništvu na Koroški cesti, dijakov pa v dvorani Zadružne gospodarske banke. Na sestanku duhovnikov, ki se ga je udeležilo 65 lavantinskih duhovnikov, so referirali g. Avšič mesto g. prof. Bogovič o svojstvenosti kmetskega verstva, č. g. župnik Gomilšek o dušnem pastristvu na kmetski grudi in glavni tajnik Prosvetne zveze v Ljubljani g. Zor o duhovniku in kmetski mladinici. Vsakemu referatu je sledila zelo živahna debata, ki je izvzenela v zahitevno. Rešimo naše ljudstvo alkohola in oteli ga bomo tudi verskega propada!

Tudi sestanek učiteljev je bil zelo dobro obiskan. Udeležilo se ga je okoli 50 učiteljev in učiteljic iz Štajerskega. Globoko zasnovni referat o psihologiji kmetskega otroka je mesto odsotnega g. Finka prebral profesor Prijatelj. Veliko zanimanje je vzbudilo aktualno predavanje g. dr. Jeraj, ki je razvijal svoje misli o osnovni šoli na stanovski podlagi. Nato je še sledilo temeljito predavanje g. Lužarja. — Na dijaškem zborovanju v dvorani Zadružne gospodarske banke pa so predavalci g. dr. Rožman, dr. Jože Basaj in Jan Šedivý. — Popoldansko skupno zborovanje vsega našega izobraženstva je bilo tako dobro obiskano. Udeležilo se ga je nad 200 oseb. Predavalci so g. dr. Puntar, g. profesor Prijatelj in Jan Šedivý. — Na popoldanskem zborovanju so se sprejele tudi rezolucije, v katerih se povdajajo glavne misli referatov. Zvečer pa se je vršil v dvorani Zadružne gospodarske banke ob obilni udeležbi občinstva zabaven večer, ki ga je priredilo katoliško starešinstvo v Mariboru.

Dan kmetskih fantov in mož.

Drugi dan — 14. avgust — je pokazal, koliko smisla je med našim ljudstvom tudi sedaj, v tako težkih časih, za prosvetno delo in smotreno izobrazbo. Naši kmetski fantje in možje so s svojim navdušenje in osramotili našo slovensko inteligenco, ki si domišljajo, kako visoko stoji nad našim kmetom, pa ni v njenih srečih niti del tistega svetega ognja, ki prešinja našega grčavega kmeta. Sele sedaj jih je mnogo uvidelo, kako zdrav, kako talentiran in napreden je naš kmetski stan. Prireditelji so računalni tega dne k včemu z udeležbo kakih 1000 oseb, toda že pri dopoldanskih predavanjih je bilo navzočih nad 2000 ljudi, tako da je bila dvorana Zadružne banke daleko premajhna ter so se zato predavanja vršila v veliki Götzovi dvorani. Popoldanskega zborovanja pa se je udeležilo že nad 3000 oseb.

Ob osmih zjutraj so se pričela zborovanja. Vsa predavanja so bila skrbno zamišljena, tvoreč celoto ter obravnavajoč vsa vprašanja, ki morejo našega kmeta zanimati in ki ga režejo v živo. Pred samim pričetkom predavanj se je izviliblo predsedstvo. Za predsednika je bil izvoljen g. marodni poslanec Škoberne, za podpredsednika pa g. Ignac Szabo-Horvat iz Prekmurja ter g. Jurij Kugovnik iz Prevalj. Za zapisnikarja je bil izvoljen g. Anton Maček iz Sv. Petra pri Mariboru. Po izvolitvi imenovanega predsedstva je sledil referat g. M. Kranjca o temelju kmetske stavnove kulture, ki so ljubezen do domače grude, zdravo družinsko življenje ter globoka vernost našega kmeta. Sledilo je predavanje g. narodnega poslanca Brodarja o kmet-

kem domu in kmečki družini. Izvajanja g. narodnega poslanca so izvzenela v misli, da je kmetska družina vir narodnega zdravja in narodne moči in da je ravno kmetska družina prenavljavka države in človeškega rodu. — Jako zanimivo je bilo predavanje mariborskega župana g. dr. Leskovarja, ki je v svojih izvajanjih dokazoval, da je kmet stebri naroda in stebri države, da je od položaja kmeta odvisen pravilnost države in naroda. Nad vse poučna so bila izvajanja g. profesorja Karel Capudra o kmetski prosveti. Povdarij je nasproti tradicionalni kmetski izobrazbi, ki je prevladovala nekoč, zahtevalo po znanstveni izobrazbi, ki jo zahteva današnja doba. Treba je dvigniti naše ljudske šolske, posebno pa kmetsko šolsko. Povdaria zlasti misel ljudske univerze ter strokovne kmetske literature.

Popoldanska predavanja so bila še boljše obiskana, kakor dopoldanska. Prvo predavanje je imel g. narodni poslanec Vesenjak o vrlinah kmetskega gospodarja in voditelja, povdarijajoč, da je dober gospodar vedno tudi dober voditelj. Po predavanju g. Vesenjaka je sledil referat g. narodnega poslanca Že bota, ki je osredotočil svoja izvajanja pred vsem na dve osnovni misli o kmetskih poslih ter kmetskih obrti. G. narodni poslanec je naglasil, da spadajo h kmetski družini tudi posli. Vez med gospodarjem in poslom ne more in ne sme imeti značaja samo pogodbe, kar je danes v navadi in kar povzroča beg v mestu in veliko pomanjkanje poslov na deželi. Zadnje predavanje pa je imel g. dr. Veble o gospodarskem stanju jugoslovanskega kmeta, v katerem je podal izčrpno sliko gospodarskega stanja, v katerem se nahaja naš kmet v Jugoslaviji, a pred vsem v Sloveniji.

Vsem predavanjem so navzoči udeleženci sledili z velikim zanimanjem, kar je dokazalo burno pritrjevanje in ploskanje, ki je sledilo izvajanjem vsakokratnega predavatelja.

Potem ko so se ob 6. uri končala predavanja, so se jelle množice zbrirati v frančiškanski cerkvi, kjer je imel lepo pridigo g. dr. Jeraj. Nato so bile še litanijske. Ob pol 21. uri se je vršila v mestnem gledališču slavnostna predstava yVerige. Že predpoldnem so bile vse vstopnice razprodane. Tako veliko zanimanje je bilo za to pristno naš kmetsko igro yVerigo« so vprizorili člani mariborskega Ljudskega odra. Na gledalce je napravila globoka vsebinu dela izreden vtis.

Dan našega kmetskega ljudstva

Moramo imenovati zadnji dan kmetskih dni, nedeljo, dne 15. avgusta. Tačko ogromnih množic Maribor že davno ni videl. V soboto zvečer in v nedeljo zjutraj so se sipale od vseh strani naše Štajerske neprestano nove množice ljudstva. Vlaki so prihajali napolnjeni do skrajnosti, iz bližnje okolice pa so prihajale v mesto cele trume peš. Posebno so se izkazali naši Prekmurci. Nekaj stih jih je napravil dolgo pot do Maribora pač. Nad 6000 oseb se je dal ugotoviti točno samo na podlagi žigosanih izkaznic, mnogo tisoč iz bližnje okolice pa jih je bilo brez izkaznic, tako da lahko računamo nedeljsko udeležbo na 8000 oseb. Narava sama je šla na roko prireditvi, Bog je dal krasen dan, kar je še stopnjevalo praznično razpoloženje med ljudstvom. Že zjutraj ob 6. uri so množice napolnile frančiškansko cerkev, kjer se je vršila pridiga in služba božja s skupnim obhajilom.

Slavnostno zborovanje.

Ob pol 9. uri so se pričele zbirati ljudske množice na vrtu dijaškega semenišča. Pod senco jablan in kostanjev je bil postavljen na prostem oltar, vse v zelenju in cvetju. Svetlo opravilo je služil monsignor dr. Anton Jerovšek.

Pred službo božjo je imel krasno pridigo č. g. profesor Pavel Živortnik. Po maši se je na istem prostoru vršilo slavnostno zborovanje, kateremu je predsedoval nar. poslanec in kmet g. Brodar. Prvi je povzel besedo vodja našega naroda g. dr. Anton Korosec. Njegov govor je bil često prekinjen z burnim odobravanjem. Prinašamo ga v celoti na uvodnem mestu. Zatem je v imenu Prekmurcev pozdravil zborovalec g. bogoslovec Kolenc. Silno je bilo navdušenje, ko je slovesno v imenu Prekmurcev izjavljal, da hočejo ostati Slovenci, ne pa Hrvati, za katere jih hoče sedaj Radič napraviti.

Po zborovanju se je razvila mogočen sprevod na pokopališče na grob največjega prijatelja slovenskega kmeta, škofa Slomšeka. V sprevodu so bile najprej zastave, nato poslane in drugi odlični udeleženci, za njimi Orlice v kroužu in nato okrog 250 Orlov v kroužu, na čelu jih vodstvo mariborske orlovske ekspoziture. Za Orli se je razvila dolg sprevod naših mož in fantov, za njimi pa so korakale žene in dekleta. Vsa množica se je zbrala na pokopališče okrog kapele, v kateri počiva Slomšek. Univerzitetni profesor mons. dr. Matija Slav in če je govoril o Slomšku kot prijatelju in vzgojitelju našega kmetskega naroda. Njegov znamenit govor primesemo v prihodnji številki v celoti.

Javna telovadba.

Zaključek celokupne prireditve je tvoril javni nastop mariborske orlovske ekspoziture v Ljudskem vrtu. Po večernicah, ki so se vrstile ob 2. uri v frančiškanski cerkvi, so pričele prihajati množice na prostor telovadbe in ob 3. uri, ko se je telovadba pričela, je bilo na telovadišču zbranih nekaj tisoč gledalcev. Telovadba se je pričela z nastopom Orlic, ki so izvajale težke proste vaje precizno in skladno. Nato sta nastopila dve vrsti na orodju, ena na drogu, druga na bradljiv. Največje zanimanje pa je vzbudil nastop vrste, ki bo letos tekmovala na mednarodni tekmi v Rimu. Bili so to cvet naših Orlov, sami preizkušeni borci, ki so odnesli že sijajne zmage v svetovnih tekmovanjih. Izvajali so najprej proste vaje, določene za rimske tekme. Skladnost in strunnost je zadivila vse gledalce. Potem so nastopili k skupnim vajam na 4 drogih in zatem na 4 bradljih. Najtežje vaje so bile izvajane z luhkoto in enotno, da se je zdele, kot da so to stroji, ne pa živa telesa. — Sledil je zanimiv nastop, ki je pokazal, kako se goji v orlovske vrstah lahko atletika. Nato je zopet nastopila rimska vrsta na bradljiv in drogu. Težke vaje, izvajane z vrhunsko eleganco in sigurnostjo, so pokazale, da bodo Orli v Rimu Slovence častno zastopali ter bodo resni konkurenți za prvo mesto. Telovadbo so zaključile proste vaje članov. Nastopilo je 214 telovadcev. Proste vaje so šle gladko, kritje je bilo dobro in celi prizor je napravil na gledalce mogočen vtis.

Po telovadbi se je razvila na telovadišču ljudska veselica. Kmalu so se začele ljudske množice razhajati. Vlaki so jih do večera zopet odpeljali iz Maribora.

Omeniti še moramo brezhibno organizacijo cele prireditve. Bilo je naravnost ogromno delo, spraviti v petek in v soboto zvečer vse množice pod streho, dati jim vodnike, žigasati izkaznice itd. Kljub ogromnemu delu pa se je vršilo vse v redu, udeleženci so dobili streho in posteljo v šolah, kjer so spali na slami. Cela prireditve se je končala tudi brez nesreč, kar je pri takih ogromnih množicah res sreča. Občudovati je pa tudi discipliniranost udeležencev. Nikjer ni bilo videti pijancev, do nikakih izgredov ni prišlo. Po noči ni bilo videti skoro nobenega udeležencev na cesti. In tako so napravili kmetski dnevi ne samo na udeležence iz dežele, ampak tudi na meščane izreden vtis.

Globoko brazgotino na prsih, »takrat se jim je Huronec smejal v obraz! Takrat je bil njegov duh visoko v oblakih. Ko pa je čutil Munrove udarce, takrat je bil njegov duh pod palico. Hurončeva duša ni nikdar pijana, ona ne pozabi!«

»A se vendar lahko pomiri. Ako ti je moj oče storil to krivico, potem mu počaši, da zna Indijanec odpustiti to razdaljenje in pripelji mu nazaj njegovi hčeri. Slišal si že od majorja Heywarda —«

Magva je zmajal z glavo, kakor da hoče preprečiti ponovitev takih ponudb.

»Kaj torej hočeš?« je nadaljevala Kora po kratkem, mučnem molku.

»To, kar ljubi Huronec — dobro za dobro, zlo za zlo!«

»Torej se hočeš nad njegovima hčerama maščevati za krivico Munrovo? Ali bi ne bilo bolj moško, ako bi šel k njemu in zahteval od njega vojaško zadoščenje?«

»Orožje bledoličnikov je dolgo in njih noži so ostrili« se je porogljivo zasmehal divjak. »Čemu bi šel Zviti lisjak pred sovražne puške, ko ima v rokah srce sivolasca?«

»Kaj torej zahtevaš?«

»Ko je Magva zapustil svoj rod, so njegovo ženo oddali drugemu poglavaru. Sedaj se je zopet sprijaznil s Huronci in se povrne k grobowom svojega rodu na bregovih velikega jezera. Hči angleškega poglavarja naj gre z njim in naj za vedno živi v njegovem vigvamu.«

S težavo je Kora prikrivala strah in stud ter je odgovorila kolikor mogoče mirno: »Kako veselje bi mogel imeti Magva nad tem, da bi svojo kočo delil z ženo, ki je ne ljubi in ki je drugega rodu in druge barve kot on. Ali bi ne bilo boljše, da sprejme zlato Munrovo in si z njim dobi srce huronske deklice?«

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Pe J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

10

Heyward je stopil h Kori.

»Česa si rdečkarji najbolj žele, to veste,« ji je rekел. »Obljubite jim dovolj smodnika in volnenih odej. Močnih pijač si najbolj žele. Ako jim obljuhite še kako darilo iz svoje roke, nam bo to le koristilo. Pomislite, Kora, da je od vaše previdnosti in preudarnosti odvisno vaše in življenje vaše sestre.«

»In tudi vaše.«

»Moje življenje pri tem malo pomeni. Prodal sem ga kralju in vsak sovražnik mi ga lahko vzame. Mene ne pričakuje oče doma in le malo priateljev imam, ki bodo živali za mano. Zato pa — Tihi! Indijanec posluša! — Magva! Tu je dama, s katero hočeš govoriti.«

Magva je počasi vstal in nekaj časa tiho in mirno stal pred dekllico, ki jo je bil Heyward pripeljal k njemu. Potem je namignil Heywardu, naj se umakne, ter je rekel hladno:

»Kadar Huronec govori svojim ženam, njegovi bratje zatisnejo uho.«

Kora se je ozrla za Heywardom in rekla potem Indijancu z ženskim dostojanstvom:

»Kaj misli povedati Zviti lisjak hčeri Munra?«

»Poslušaj,« je pričel Huronec, ter dekllico prikel za roko, ki pa mu jo je mirno odtegnila. »Magva je bil rojen med Huronci kot poglavar in vojščak. Videl je solnce dvajset poletij, kako je dvajset zim sneg raztajalo v vodo, in

Po kmetskih dnevih.

Toplo solnce je zopet po dolgem, hudem deževju, ki je poplavljalo vso deželo, zmagalo nad oblaki. Razginalo jih je in zopet vlije moč svoje topote na zemljo. In naš kmet, ki mu je skrb v dnevih poplave gubala čelo, je zopet dvignil svojo glavo. Zopet bo uspevalo njegovo delo, mu bo rodila njegova njiva in bo mogel rezati svoji družini kruha. V njegovi duši se je zbudila zopet ona moč, katero mora posebno kmet v svojem stanu imeti poleg telesne moči, hrepenjenje po izobrazbi razuma in volje ter srca. Vzbuđila se mu je želja, da stopi v stik s svojimi tovariši, da se združi v tesno vrsto skupno z onimi izobraženimi stanovi, ki žive med njim in za njega, to so duhovniki in učitelji, da priklenete nase svoje sinove-dijke, ki jih šola s svojimi žulji, da mu jih mesto ne odtuti. Slovenski kmet dobro ve, da je prava izobrazba le tista, katera se naslanja na njegovo vero, saj ravno v svoji veri in svojem verskem življenju ima naš kmet svojo notranjo moč. Ko je torej videl, da se mu izobrazba nudi v najtesnejši zvezi z njegovo vero, se je brez pomisla odločil: gremo na kmetske dneve, na dneve naše izobrazbe in na romanje k Materi Milosti, kakor nas vodi naše sveto hrepenjenje. Zato je prišlo nad 3000 kmetov, mož in fantov in približno tudi tudi žensk v dnevih 13., 14. in 15. avgusta leta 1926 v Maribor.

Kaj je naš cilj?

Predavanja, ki so se v teh dnevih vršila, so pokazala našemu izobraženstvu med kmetskim ljudstvom, našemu kmetskemu ljudstvu samemu, v katero smer se naj razvija kulturno življenje slovenskega kmeta. Ni bilo treba dosedaj na vse to toliko opozarjati. A zadnji čas so začeli mnogi neprijatelji slovenskega kmetskega naroda, sicer njegovi lastni sinovi, zavajati slovensko ljudstvo na opolzko pot svoje brezverske in brezbožne kulture, ki ne pozna in ne pripozna duše v človeku. Mi pa hočemo, da zmaguje znova naša duša, da duševne moči, ki jih imamo, vzbudimo, izobrazimo in uporabljamo. Poleg vednosti, ki je kmetu potrebna, da vrši svoje stanovsko delo, je namreč potrebno tudi to, da zna svoje duševne talente dvigniti iz svoje bogate, nepokvarjene duše in z njimi obogateti svoje domače v družini in sosedstvini in s tem obogateti ves slovenski narod v njegovem kulturnem življenju. Duh je, ki oživilja, da napreduje kmetski stan v vseh smereh svojega življenja in delovanja. Hoteli smo torej vzbuditi te nostrarne sile in jih vpreči v smotreno delo za pravo krščansko omiko med kmetskim ljudstvom.

Naša pot do cilja.

Naše izobraženstvo med kmetskim ljudstvom je ob kmetskih dnevih znova utrdilo in javno izpričalo svojo požrtvovalno ljubezen za kmetski stan. Naš možje in fantki ustanovah, so znova svoje delo, za katerega ne prejetje, zene in dekleta, ki že delujejo v društvenih, gospodarskih nobenega plačila, pač pa imajo večkrat sitnosti, izgubo časa in denarja-vzljubili, saj je ravno delo v verskih, prosvetnih in gospodarskih organizacijah znamenje, v koliko se bližamo svojemu cilju prave krščanske omike vsega slovenskega naroda. To delo, poživljeno v vseh smereh, bo znova pospešilo, da bomo bližje cilju, ki ga naš narod hoče doseči, da bo, če tudi majhen, vendar imel enakovredno mesto med ostalimi narodi Evrope.

Naš voditelj na tej pot.

Ko se je naš narod začel zavestati svojega narodnega kulturnega življenja, mu je dal Bog voditelja v svetem možu škofu dr. Antonu Martinu Slomšku. On je cilj krščanske omike slovenskega naroda pokazal, om mu je ohranjalo luč, on mu je dal v roke ključ do prave krščanske omike. Zato je slovenski narod ob kmetskih dnevih priredil svoje prvo romanje na grob svojega voditelja Antona Martina Slomška. Njegov duh, ki se živi, ki še ljubi svoj narod, je plaval nad tisoči ljudi, ki so se zagnili okrog grude, ki hrani njegove zemeljske ostanke. Naše duše so vztreptale, kakor na grobu svetnika, in so sprejemale njegove besede kakor evangelijski. Skrivnostna moč njegovega duha je prešla v nas in bo nas vse vodila.

Kmetski dnevi so minili, začelo pa se je delo po načrilih teh dnevov: Bog blagoslovil!

Sovražno in strastno je odgovoril Indijanec: »Ko bodo pričele Huronca peči rane na hrbtnu, ve za ženo, ki jih bo celila. Munrova hči bo zajemala njegovo vodo, žela njegovo žito, kuhalo njegovo divjačino. Sivolaščevu telo bo spalo med vojaki, a njegovo srce bo trepetalo pod nožem Zvitega lisjaka.«

»Zverina! Vreden si svojega izdajalskega imena!« je kriknila Kora, ki ni mogla več zadrževati svojega srda. »Samo satan si more izmisli takto maščevanje. A videl boš, da zna Munrova hči kljubovati tvoji nesramni zlobi!«

Indijancu se je obraz spačil do besnosti. Namignil je, naj se odstrani. Smrtno bleda in silno razburjena se je Kora vrnila k svojemu. Na njih povpraševanje je pokazala na Indijance, ki so se bili zbrali okrog Magve, in je rekla: »Poglej in citaj z njih obrazu našo usodo!«

Magva se je bil pridružil svojim tovarišem, ki so se bili po gnušnem kobilu iztegnili po tleh, ter jim je govoril z dostojanstvom indijanskega poglavarja. Očividno jih je izpodbadal k maščevanju, kar se mu je le prehitro posrečilo pri krivočnih divjakih. Njegov govor so spremeljevali z divjimi kretnjami, potem pa so z groznim vpitjem planili pokoncu ter z golimi noži in tomahavke vihteč navali na ujetnike.

Heyward se je zagnal med sestri in najsprednejšega sovražnika, ga zgrabil z obupno silo in zadrževal nekaj časa. Ta nepričakovani upor je prisilil Magvo, da je posegel vmes. Med splošnim kričanjem je ukazal tovarišem, naj ujetnikov ne pomore takoj, ampak naj kolikor mogoče podaljšajo njih muke.

Dva korenjaška vojščaka sta planila nad Heywardom, tretji pa se je lotil Davida. A nobeden se ni udal brez ljutega, dasi brezuspešnega boja. Oba so privedali k dresnim deblom.

Fantovski tabor.

Dne 29. t. m. bo pri lepi cerkvi sv. Roka nad Šmarjem pri Jelšah velik fantovski tabor za šmarsko-rogaški okraj in za sosedne okraje. Mi Slovenci že dolgo časa pogrešamo take krajevne fantovske tabore, ki so pa vendarle za fante tako zelo potrebni. Čutimo, da našo fantovsko gibanje zastaja, da ne obseže zadosti fantov, da ga fantje sploh ne razumejo. Zato se pa bomo pri sv. Roku zbrali, da se skušaj navdušimo in začnemo v bodoče bolj uspešno delati za domačo grudo, za lastno izobrazbo in v просpeh naših organizacij. — Vabimo vse fante od blizu in daleč! Kdor le more, naj pride! Pa ne samo fantje, tudi drugi so dobrodošli, da vidijo in čujejo, kaj da hočemo mi fantje. Spored celega dneva bo nudil dovolj. Najprej bo po sprejemu slovesna sv. maša in pridiga za fante ob pol desetih pri sv. Roku. Po maši bo na prostoru pred cerkvijo fantovski tabor, kjer govori bivši minister g. Veseljak in pa dr. Jože Jeraj. Pred in po zborovanju bomo zapeli nekaj narodnih pesmi, vsi seveda, da bodo nas res čuli gore in bregovi. Zato vadite pesmi! Popoldne ob pol treh bo pred Katoliškim domom telovadni nastop šmarsko-rogaškega okrožja. — Fantje! Pridite! Saj je to izrazito Vaš dan! Organizirajte skupne pohode! — Bog živi!

Ne bodite trinogi!

Maribor, 16. avgusta 1926.

Neusmiljeno so letos predpisale davčne oblasti dohodnino za leto 1926. V času od 5. do 15. avgusa sem imel priliko, da se sam prepričam, kako pretirano in celo krvivo se odmerja ta davek. Taki, ki so bili dosedaj oproščeni dohodnine, so dobili te dni predpise v višini, kakor še nikoli. To se godi v času, ko so uime: toča, povodenj, plazovi uničili vinograde in poljska pridelke! Kakor v zasmeh pa ravno v času, ko so Radičevci s Puceljem vred na vladni, najhujši pritiska davčni vijak.

Dohodnina se odmerja navadno na podlagi, ki je skrajno krvična. Davčne oblasti ne verjamejo napovedbam davčnega obveznika, niti ne podatkom občinskih uradov, ampak poročilom najetih špiceljnov in ovdahuov. Čudno je, da so ti špioni navadno pristaši samostojno-demokratske ali Radičeve, oziroma bivše samostojne kmetijske stranke.

Evo vam ta-le zanimiv slučaj:

Posestnik Anton Rošker v Vukovju pri Sv. Marjeti ob Pesnici ima vinograd v Dobrenju pri Pesnici. Leta 1925 je pridelal v tem vinogradu 1050 ljen tisoč in petdeset litrov vina. Rošker je naznani svoj pridelek finančni kontroli v Mariboru, kamor on spada po svojem bivališču. Finančna kontrola v nekem drugem kraju pa je izračunala, da bi moral Rošker pridelati 4500 litrov vina (45 hl). Davčna oblast je verjela netočnemu, izmišljenemu poročilu finančne kontrole in je na podlagi tega poročila predpisala ubogemu kmetu dohodnino nad 1100 dinarjev.

Iz tega sledi, da je dolžnost davčne oblasti, da ne verjame netočnim poročilom svojih špionov in neverjetnim prijavam finančne kontrole.

Krivico morate popraviti! Zakaj uničujete kmeta in druge davčnega obveznika celo na tak način? Ali vam ni znano, da kmet obupuje, da obupuje obrtnik! Saj ste sinovi kmetskega naroda! Ali nimate prav nič srca, gospodje?!

Res je, da je vladna večina, v kateri sedijo radikalni in Radičevci, brezvestno sklenili in sprejeli državni proračun 13 milijar dinarjev. Res je, da imamo radi tega takoj ogromne davke, ali res je tudi, da takih krivic, kakor sem jih prej opisal, ni treba.

Gospodje, ki odmerjate davke in ki pošiljate poročila, imejte nekaj srca! Ne bodite trinogi!

Franjo Žebot, narodni poslaneč.

Tu vidimo dvoje: Finančna kontrola je javila za 3450 litrov vina več nego ga je Rošker v resnicu pridelal, in davčna oblast je verjela tej netočni prijavi. Sumim, da je takih krivic in netočnosti še več. Predlanskim sem doživel n. pr. ta slučaj: Mali posestnik Lorber je pridelal 150 litrov vina, a finančna kontrola je prvotno poročala o 15 hl,

Ko se je mladi vojak mogel ogledati, je zapazil, da jih vse čaka ista usoda. Na desni strani je ugledal privezano Koro, na levu pa so napol nezavestno Elizino telo držale pokoncu vrbove šibe, s katerimi je bila privezana na drevo.

Nekaj Huroncev je znašalo na kup suhljad, da napravijo grmado. Drugi so v konice prirezovali konce lesa, da jih začijo in ujetnikom zabadio v meso. Nekateri pa so pripogibali k tlom vrhova dveh mladih dreves, da nanja privezejo Heywarda in jih potem izprožijo.

Magvo pa je vodila še hujša maščevalnost. Stopil je h Kori in ji rekel:

»Kaj zdaj poreče Munrova hči? Njena glava je preobražena, da bi legla na blazino v Magvinem vigvamu. Morda bi rajši videla, da bi se zakotnila po hribu in bi jo pojedli volkov?«

»Poberi se!« je slovensko kriknila Kora. »Motiš me v molitvi in se vrivaš med Boga in mene!«

Magvo pa je pokazal na Elizo ter se režal porogljivo. »Poglej, kako otrok joka! Premlada je še, da bi umrla! Pošili jo Munru, da mu bo česala sive lase in mu oživljala njegovo staro srce!«

Kora se je ozrla v sestro, ki ji je ljubezen do življenja sijala iz oči.

»Kaj je rekel, draga Kora?« je trepetala vprašala Eliza. »Ali je rekel, da naju pošlje nazaj k ocetu?«

Več minut je starejša sestra upirala pogled v mlajšo. V njenih prsih je divjal silen boj. Nazadnje je rekla z nežnim glasom:

»Eliza, Huronec nam vsem pusti življenje in nas poslje k nesrečnemu ocetu, ako — ako premagam svoj uporni ponos in dovolim —«

dasiravno je vedela, da meri Lorberjev vinograd samo kačih dobrih 100 sežnjev!

Kaj sledi iz tega? Jasno je, da so uradni podatki, na podlagi katerih davčna oblast odmerja dohodnino, netočni in krivični. Krivica pa ne zadene davčno oblast, ampak davčnega obveznika. Slučaje Rošker, Lorber in še celo vrsto drugih, kjer sem dokazal davčni oblasti krivico, so morali popraviti, ali na stotine takih krivic, kjer si ljudje ne znajo pomagati, še ni popravljenih.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Kaj bo z vlado? Naša vlada je prav nestalna. Enkrat jo prevrže Radič s svojo blebetavostjo, drugič ji izpodneše Pašič s svojo zvitostjo. Sedaj ji grozi Pašič, pa ne na glas kot Radič, ampak prav tiho in zviačno. Sedanji predsednik narodne skupščine Marko Trifkovič je obiskal Nikolaja Pašiča. Smatra se, da hoče Pašič zopet vzeti krmilo v svoje roke, pa ne sam, ampak po enem boljšem možu kot je Uzumovič. In ta mož naj bi bil ravno Marko Trifkovič, ki je posebno zanesljiv Pašičevem.

Razmerje z Bolgarijo je ostalo še vedno precej ostro. Dne 11. t. m. so zastopniki naše države, Rumunije in Grčije podal skupno svoje zahteve proti vpadom bolgarskih komitašev. Naša vlada je pa vložila še poseben protest, v katerem je zahtevala, da mora bolgarska vlada izročiti vse tiste jugoslovanske podanike, ki so preko naše meje ušli v Bolgarijo in zdaj kot komitaši vpadajo v naše ozemlje.

Poslanik SHS pri papežu. Sedanja vlada je določila novega poslanika kraljevine SHS in sicer dr. Simiča, ki ga je papež Pij XI. dne 10. t. m. sprejel. Papež ga je odvedel v svoje zasebne prostore in se z njim dalj časa razgovarjal. Pogajanja za konkordat, to je dogovor med katoliško Cerkvijo in državo SHS, se bodo zdaj nadaljevala in je upati, da se bodo kmalu ugodno končala, kr bi bilo v občinsko-kraljevsko korist. Upati je, da naša država, ki obsegata nad 40% katoličanov, ne bo ovirala delovanja katoliške Cerkve med svojimi verniki.

Jugoslovanski klub bo zastopal na medparlamentarnem zborovanju v mestu Ženevi meseca septembra poslanec dr. Kulovec.

Občinske volitve po Srbiji so se izvršile. Podrobnejše podatki bomo mogli priobčiti šele prihodnji teden, na tretji strani so objavljene le prve številke, za katere smo izvedeli. Volitve same bi sicer z državnim politiko ne smeleti tako tesne zveze, kot si to Srbi ustvarjajo. Vsled tega njihovega mišljenja je tudi zadnji čas bila agitacija že naravnost divja. Kandidati se tepejo in zmerjajo med seboj, med volilce so dali izkaznice s svojimi slikami v oficirski obleki, rakija deluje bolj kot prepirčanje. Poleg vsega tega pa je seveda nečuven vladin pritsk, ki naj izpreča zmago radikalom.

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Albaniji imajo zopet nove nemire, katere podpira očividno Italija. Oborožila je nekaj toplih upornikov, ki so nastopili proti sedanji vladi ter zmagali v nekaterih bojih. Italija hoče na vsak način vedne nemire v Albaniji da bi ložje prišla do protektorata (pokroviteljstva) nad to državo. S tem bi dobila močno oporišče za nadaljnje prodiranje na Balkan.

Angleški rudarji so obupali nad zmago s štrajkom ter se že pričeli pogajati z delodajalcem. Dosedanja pogajanja so se radi trdovratnih zahtev na obeh straneh razbilila, vendar je postal sedanje stanje že nevzdržno in upajo, da bo v nekaj dneh štrajk končan. Anglija sedaj uvaža ognjenne množine premoga iz Nemčije in Poljske.

Bolgarija je država, ki trenutno najbolj zanimala Jugoslavijo in to pa vsled neprestanih vpadov roparskih toplih, ki prihajajo iz bolgarskega ozemlja v Južno Srbijo ter tam ropajo. Naša država ima dokaze, da podpira te tople bolgarske vlasti. Radi tega je vložila sporazumom s svojimi začincami Rumunijo in Grčijo v Sofiji protestno noto, v kateri zahteva, da naj Bolgarija take vpade prepreči, družeče bo naša država sama napravila red. V Sofiji vlada ra-

Beseda ji je zastala, sklenila je roke in bolestno dvignila oči, kakor bi iskala pomoč pri Njem, ki je najmodnejši.

di naše note razburjenje, toda Bolgari se zanašajo na svoje prijatelje, Angleže in Italijane. Bolgarski kralj Boris se je mudil dalje časa v inozemstvu ter se zaročil s hčerko Italijanskega kralja, princesa Giovanno. Ta zaroka bo obe državi še bolj zbljžala.

Francija ima največ skrbi z ureditvijo svoje valute. Nova vlada skuša to doseči z raznimi izjemnimi merami, katere ji je odobrila zbornica, ki je te dni zborovala v Versaillesu.

Kaj je novega?

OBRTNIKI IN TRGOVCI!

Te dni razpošiljajo razni demokratski poglavari trgovskih gremijev in obrtnih zadrug okrožnice, v katerih pozivajo na sestanek in na sestavljanje kandidatnih list. Vsi trgovci in obrtniki vedite, da se vse to dela po navodilih in naročilih Žerjavove demokratske stranke. Zato pa vržite take okrožnice v koš! Boj za pravo stanovsko zastopstvo vodi pri teh volitvah edino: »Volilni odbor združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrije v Sloveniji«, ki ima svojo osrednjo pisarno v Ljubljani, za Štajersko, Koroško in Prekmurje pa v Mariboru.

Reklamacije izvedite do 24. avgusta. Kako se reklamira, smo Vam dali navodilo v »Slovenskem Gospodarju« št. 31 z dne 5. avgusta t. l. Za potrdilo o odmerjeni, oziroma plačani pridobitni zahtevajte pri davčnih uradih davčne knjižice, ki stanejo samo 2 dinarja. V ta namen služijo lahko plačilni nalogi in poštne položnice, na katerih je znesek pridobitne točno označen. Storite to hitro!

Volilni odbor združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijev v Sloveniji, Ljubljana — Maribor.

Zaupnikom za kmetske dneve! Uljudno Vas prosimo, da račune glede izkaznic čimprej zaključite in jih dopošljete na Prosvetno zvezo v Mariboru, Aleksandrova cesta 6 I. — Pripravljalni odbor.

»Slovenski Gospodar« tožen in oproščen. Celi naši slovensko-štajerski javnosti je znano, kako se zaganja in vasiljuje na Štajersko dr. Žerjavova »Domovina«, ki je posodbi in izjavah ljubljanskega škofa pravi strup za slovenško ljudstvo. Radi protiverske pisave »Domovine«, radi semešenja verskih obredov, božjih potov, Marijinih družb in radi ostudnega blatenja slovenske duhovščine je ljubljanski škof odsodil »Domovino« in jo prepovedal vsaki krščni hiši. Za ljubljanskim škofom je nastopal proti vasiljevanju protiverske domovine tudi »Gospodar«. Gospodje, ki izdajejo »Domovino«, so se zagnali z dvema tožbama v urednika »Slovenskega Gospodarja«, češ, da očita »Domovini« protiversko pisavo, kar pa ni res. Ud držbe, ki izdaje »Domovino« in bivši ljubljanski živinodravnik Ribnikar je zahteval od mariborskega sodišča v obtožnici, da to obsoji »Gospodarjevega« urednika po strogem novem tiskovnem zakonu na denarno globo, na zapor in odškodnino 100.000 dinarjev. Mariborsko sodišče je pa bilo na razpravi zadnji pondeljek drugega minenja nego gospodje, ki izdajajo »Domovino« in je »Gospodarjevega« urednika popolnoma oprostilo. G. Ribnikar ne bo dobil 100.000 dinarjev odškodnine, pač pa bo še plačal sodne in odvetniške stroške. Pri sodni razpravi se je iz pisave »Domovine« jasno dokazalo, da je ta list strogo protiverski in res ne spada v nobeno krščansko slovensko hišo! Pred to razpravo je bil zaslisan kot priča tudi ljubljanski škof, ki je podal dve krepki izjavi, v katerih povdarda, da je imel »Gospodar« popolnoma prav, ko je svaril naš dobri slovenski narod pred protverskim strupom »Domovine«.

Bivši voditelj slovenskih demokratov prestopil k Radiču. Znani odvetnik dr. Vekoslav Kukovec je vodil več nego 20 let slovenske liberalce — sedaj samostojne demokrate. Za rajnim ljubljancem dr. Tavčarjem je on prevzel vodstvo stranke, dokler mu ni izpodnesel voditeljskega stolčka dr. Žerjav. Dr. Kukovec je bil kot voditelj slovenskih demokratov poslanec in celo dalje časa minister.

Poročila S. L. S.

Dne 22. avgusta na shod SLS k Sv. Frančišku v Savinjski dolini, ki se vrši pri vsakem vremenu. Ob 9. uri zjutraj sv. maša, potem shod. Govori načelnik SLS dr. Anton Korošec, poslanec Franjo Žebot in drugi. Gornjegrajski okraj bo v nedeljo manifestiral za SLS.

Dne 29. avgusta shod SLS na gori Urški. Govorijo poslanci dr. Jakob Hodžar, Vlado Pušenjak in drugi. Pričakuje se obilna udeležba iz poedinih zupnij in okrajev Šoštanj, Slovenskega in iz Mežiške doline.

Sv. Anton v Slov. gor. Krajevna organizacija SLS pri Sv. Antonu priredi zadnjo nedeljo meseca avgusta, to je dne 29. t. m. po rani sv. maši na prostoru pred cerkvijo javno zborovanje, na katerem govori narodni poslanec g. Franjo Žebot.

Osek pri Sv. Trojici v Slov. goricah. V nedeljo, dne 29. avgusta, popoldne po pol treh pride k nam naš narodni poslanec g. Franjo Žebot in bo priredil javno zborovanje Slovenske Ljudske Stranke. Shod se vrši pred hišo gosp. Župana Trstenjaka v Oseku. Povabljeni domačini in iz sosednjih občin!

Poslane dr. Hohnjec se je zopet obrnil z interpelacijo na vlogo radi škode, ki so jih opetovane povodnji povzročile v konjiškem okraju. Opisal je v interpelaciji opustošenja, ki so jih v poedinih krajih konjiškega okraja povzročile nevihte, dolgotrajno deževje, večkrat se ponavljajoče poplave njiv in travnikov, plazovi in druge nezgode. Opisal je vlogo na njen dolžnost napram ljudstvu, ki je pretrpel veliko škodo ter samo ne more popraviti pokvarjenih cest, porušenih jezov in mostov. Ponekod preti ljudem pomanjkanje živil in vsled tega glad. Treba je, da pride država ljudstvu s podporami na pomoč. Vrh tega je dolžnost vlade, da da davčnim uradnikom potrebitna navodila za odpis davkov, katerih ljudje ne morejo več zmagati. Istotko je poslanec dr. Hohnjec v interpelaciji opisal škodo v ljudomskem okraju ter zahteval podporo prebivalstvu in osobito odpis davkov.

Bil je še pred leti oster nasprotnik Radiča in ga je celo ovajal kralju v posebni brzjavki, ki jo je naslovil na kralja iz Maribora. Nikjer se pa značaji in načela tako naglo menjavajo, kakor pri liberalcih in tako se je tudi dr. Kukovec sedaj oklenil Radiča, katerega je svojčas najbolj obsojal. Zadnjo nedeljo so imeli slovenski Radič-Pucljevi pristaši v Krškem svoj vsakoletni praznik. Na tem prazniku se je poklonil Radiču tudi g. dr. Kukovec. Dr. Žerjavovo »Jutro« samo objavlja, da se v Beogradu zelo čudijo Kukovčevemu presedlanju. Le počakajmo še par mesecev in na zimo bo zmrznila cela Žerjavova stranka, ki je bila od prevrata do danes prava šiba božja za celo Slovenijo.

Orjuna razcepilena. Orjuna je vedno povdardila, da je nadstrankarska. Imamo pa dokaze v rokah, da je le v službi stranke SDS pri nas na Slovenskem. V južnih krajih pa nočejo vsi člani biti le SDS na razpolago, ampak kaki drugi stranki. SDS sedaj ni na vladu. In tako poročajo iz Zagreba, da so se preteklo nedeljo na občnem zboru zelo skregali in imajo že dva načelnika in dva odbora. Če se Orjuna razcepí in razpadne, pri nas ne bo nihče jokal za njo.

Izid občinskih volitev po Srbiji. Volilni boj pri občinskih volitvah v Srbiji je bil zelo hud. Po deželi, kjer so ljudje bolj boječi, je zmagovalo nasilje radikalov in radikalne vlade. Po mestih, trghih in večjih vaseh pa je zmagoval Davidovič. Najhuje je pa zadevo radikale, da so izgubili občinsko upravo glavnega mesta Beograda. Tu je zmaga gal Davidovič. Zdaj seveda grozijo, da bodo te volitve v Beogradu razveljavljene, ker so volili tudi mrtvi, tudi odsonni, mladoletni itd. Davidovič je po zmagi izjavil, da je Beograd na ta način protestiral proti korupciji. V celoti je Davidovičeva skupina dobila še enkrat toliko občin, kakor jih je imela dosedaj. Tako imajo radikali 60%, demokrati 30%, ostale stranke pa 10% občin v svojih rokah. Najbolj zanimivo je to, da Pribičevič klub svojim sto shodom ni prišel nikjer več do veljave. V Beogradu je dobil le en sedež v občinskem svetu.

Kmetski praznik radičevev na Krškem polju se je vršil v nedeljo, dne 15. t. m. Že to je slabo znamenje za radičeve, da si niso upali napraviti svoj tabor, ampak so se skrili za priredebitv kmetijske podružnice, ki je ta dan napravila razstavo živine, vina in konjško dirko. Oni, ki vedno, posebno na občnih zborih Kmet. družbe povdardajo, da se mora Kmetijsko družbo obvarovati vsakega političnega vpliva, so tako splošno strokovno priredebiti na prav nesramen način izrabili z svojo — propadajočo stranko. To je cutil tudi Radič, ki se je na ta shod pripeljal, a je hodil osamljen, nepozdravljen po sejnišču. Tudi ga niso ljudje poslušali, ko se je pojabil na govorilnici. Njegova beseda je pa pokazala, da se je zavedal, da se nahaja na živinski razstavi. Kajti svoje politične nasprotnike je imenoval le stenice, uši, podgane itd. Torej smo na ta »praznik« imeli vse domače živali razstavljeni. Kmetski praznik na Krškem polju je pokazal, da Radičev vpliv izginja ne le na Slovenskem, ampak tudi na Hrvaškem.

V knezoškofijsko dijaško semenišče v Mariboru so letos sprejeti sledeči dijaki: Vincenc Frangež, Cirkovec; Anton Stenovec, Sv. Pavel v Savinjski dolini; Franc Rous, Bogojina; Franc Bregant, Sv. Peter pri Mariboru; Ivan Cestnik, Sv. Jurij ob Taboru; Franc Črepinsk, Vojnik; Jožef Derkač, Cankova; Peter Frangež, Hoče; Vladimir Jenčič, Loka pri Zidanem mostu; Jožef Hajnc, Škale; Jak. Jug, Buče; Franc Kolarč, Sv. Peter v Gornji Radgoni; J. Kolsk, Braslovče; Maks Kopušar, Ljubno; Peter Korošec, Gornjigrad; Franc Kropej, Konjice; Vincenc Kranjc, Loka pri Zidanem mostu; Karol Mohorko, Ptujška gora; Jožef Sem, Ljubno; Albin Tkavec, Laporje; Franc Zakšek, Sromlje; Rudolf Zupanc, Laško.

Zavod šolskih sester v Mariboru. Na praznik Marijinega Vnebovzetja je bila v samostanski cerkvi č. šolskih sester v Mariboru mična slavnost, ki jo je v svoji požrtvalnosti vodil sam presvitli nadpastir dr. Andrej Karlin. 25 mlačen je namreč tega dne prejelo skromno obleko sv. Frančiška. Solze ginjenja so igrale v očeh znancev, sorodnikov in zlasti še staršev, ko so gledali, s kakšnim veseljem in kolikim pogumom odlagajo njih hčerke, odnosno

Poslanec Bedjanič za poplavljence. Vsled strašnega nivala preteklo nedeljo, dne 8. 8. 1926 je Drava narasla do 3 metre nad normalo. Poplavila je v ormoškem in ptujskem okraju vse o Dravi ležeče travnike in njive, katere so večjim delom obsegane s korozo in to glavno prehrano v omenjenih krajih uničila. Z izredno brzino je valila večjanski množine raznega materijala, katere so zadele na štiri mline v Ormožu. Posestniki mlinov so: Zadravec-Glasar, Alojzija Bukovec, Franc Jeremic in Otilija Šef. Dasiravno so bili vsi mlini izredno močni, vendar niso vzdržali silnega sunka in so verige mahoma se odtrgale. Lastniki teh mlinov so popolnoma obupani, ker je to bilo edino njihovo premoženje, s katerim so prezivljali sebe in svoje družine, in brez izdatne državne pomoči ne bodo mogli več postaviti svojih obratov. Zatorej prosim gospoda ministra, da se pri razdelitvi podpor za poplavljene blagovoli posebno ozirati na te ponesrečence, kateri so takorekoč v enem trenutku prišli ob vse svoje premoženje in eksistenco. Prilagam občinski cenilni zapisnik, iz katerega je škoda razvidna. Primite, gospod minister, izraz mojega posebnega spoštovanja. — Andrej Bedja in narodni poslanec.

Omladinski dom za osirotele delavsko mladino v Mariboru. Društvo Katoliška Omladina želi sporazumno z drugimi merodajnimi mladinoljubi sezidati razen društvenih prostorov tudi zavetišče za osirotele delavsko mladino od 14. leta naprej iz mesta in cele Štajerske, ker so ravno ti najbolj zanemarjeni ter potrebujejo krščanske vzgoje, vsestranskega podpresa in strokovne izobrazbe. Zato se obrača pripravljalni odbor na vso javnost z iskreno prošnjo, da nam vsi dobro misleči in čuteči pomagajo sezidati to prepotrebno zavetišče, kakoršnega še sploh nimamo. Zaprosili smo za loterijo, katera se nam je radevolje dovolila.

Naša društva.

Omladinski dom za osirotele delavsko mladino v Mariboru. Društvo Katoliška Omladina želi sporazumno z drugimi merodajnimi mladinoljubi sezidati razen društvenih prostorov tudi zavetišče za osirotele delavsko mladino od 14. leta naprej iz mesta in cele Štajerske, ker so ravno ti najbolj zanemarjeni ter potrebujejo krščanske vzgoje, vsestranskega podpresa in strokovne izobrazbe. Zato se obrača pripravljalni odbor na vso javnost z iskreno prošnjo, da nam vsi dobro misleči in čuteči pomagajo sezidati to prepotrebno zavetišče, kakoršnega še sploh nimamo. Zaprosili smo za loterijo, katera se nam je radevolje dovolila.

znanke, mehko cvetje in blestečo belo obleko, da jo zamenjajo s preprostim odelom skromne redovnice. Iz raznih krajev naše mile domovine in tudi iz zasužnjene Koroške so prišle, da se žrtvujejo Gospodu in kot redovne vzgojiteljice nadobudne mladine delujejo v prid ljubemu narodu. Gospod naj blagoslovil lep začetek in jim da sveto stanovitnosti v vzvišenem poklicu! — Dne 16. avgusta se je slavje nadaljevalo pod vodstvom milostljivega gospoda prelata dr. Ivana Tomažiča. 22 novink se je zavezalo z začasnimi oblubami, 14 sester je obnovilo svoje oblubbe, 14 se jih je pa z večnimi oblubami odločilo za dosmrtno življenje v kongregaciji. Pri obnovitvi in pri večnih oblubah niso bile zbrane vse, ki so pred leti skupno prejele redovno obleko. Božja Previdnost jih je razkropila v razne province in odpeljala nekatere tudi v daljno Ameriko, zato se niso mogle dejanski sniti s svojimi tovarišicami, pač pa so bile v duhu združene po Njem, ki jih je vse pozval in ki sprejema žrtve vseh.

Obesil se je v Mariboru v Kettejevi ulici v noči od pondeljka na torek brezposeleni pek Jakob Zgonc. Samomorilni posel je poskusil s smrtnim uspehom šele v drugič. Prvič se mu je namreč upognil žrebelj, na katerega je bil pritrdir vrv.

Strela je udarilo v pondeljek popoldne v leseno kočo v Kamnici pri Mariboru in jo upepelila.

Strela je udarila v pondeljek v gospodarsko poslopje posestnika Holerja na Slemenu v Dravski dolini in ga užgal. Kljub vsej požrtvalnosti se je moglo rešiti le živino. Ogenj se je vsled viharja razširil tudi na hišo, ki je dočel pogorela. Zavarovan je bilo posestnik bolj malo.

Škoda na okrajnih cestah krog Maribora. Predzadnjih naliniv so povzročili, kakor smo že beležili, cestam v območju mariborskogorokrajnega zastopa škoda za 100.000 din. Vsa ta razna poškodovanja so bila popravljena, a najnovješja neurja so pokvarila vse okrajne ceste tako, da bodo trpeljek mesecev, predno bodo postavljeni razdrti mostovi in odstranjenci cest plazovi. Tokratna škoda je proračunana na 90.000 din. Poškodovane so te-les ceste: cesta iz Maribora na Melje je zasuta na treh krajih; cesta proti Svečini je splažena na dveh mestih in voda je popolnoma raztrgala en most; cesta na Plač je splažena na dveh mestih; cesta proti Jarenini je zasul plaz na enem delu; na cesto Sv. Jakob-Sv. Jurij sta se usula dva velika plaza; na cesti Mačna-Velka je en plaz. Najbolj poškodovana je cesta Velka pri Breznu, kjer so prileteli na cesti trije plazovi vsak v dolžini po 5 metrov. — Zelo veliko je trpeljek vsled zadnjega neurja občinskega cesta v občini Sv. Peter pri Mariboru, katero pa oskrbuje po večini okrajni zastop. To cesto je zasul plaz na štirih mestih. Na Zeniku je cesta radi plaza popolnoma zrahljana 30 metrov na dolgo in je promet po tej važni cestiza dalje časa popolnoma onemogočen.

Strašna nesreča pri mlatenju. V Št. Petru pri Mariboru se je dogodila pretekli petek strašna nesreča. Pri mlatenju z mlatilnico je bila zaposlena med drugimi delavci 18letna Nežika Bohl. Naenkrat so se ji razpletli dolgi lasje. Ko si je deklica skušala kito popraviti, je stala preblizu stroja in tako so lasje prišli med zobove mlatilnice. Mlatilnica je bila v najhujšem pogonu in v istem hpu, ko so deklico zobje zgrabili za kito, je bila tudi že glava v stroju. En sam krik je bil slišati in deklica je bila mrtva, s popolnoma zdrobljeno glavo.

Poplava polja pri Sv. Martinu blizu Vurberga. Rodovitne njive in travniki ob Dravi pri Sv. Martinu so že več tednov popolnoma poplavljeni. Vsi pridelki so uničeni. Škoda je ogromna. Občina je zaprosila davčno oblast za odpis davkov, a glavarstvo za cenitev in podporo. Poplava je te kraje zadelu tem huje, ker je več let zaporedoma toča uničila pridelke. Ljudje obupujejo. Davčna oblast pa še ljudi straši z nezgodno visokimi predpisi dohodnine. Kje je sedaj Radič, kje minister Pucelj, da se ne zmenita zabeleženje prebivalstva? Kaj pomaga, če so na vladu, pa nič ne storijo!

Vsa popravila so bila zastonj. Zadnja povodenj je zelo težko zadelo znanega posestnika granitnega kamenoloma v Rib

pred leti ozkotirno železnico s postaje Brezno do kamenoloma v Bibnico, odkoder prevaža granit. Naprava železnice pa je stala visoke svote in to že radi tega, ker je teren zelo težaven. Predzadnje neurje je g. Lenarčiču močno poškodovalo progo in jo je popravljalo 40 delavcev iz Hrvaške par tednov. Ravno v soboto pred zadnjim naligom so bila popravila gotova in delavci so pili likof in se nato odpeljali. V noči od zadnje sobote na nedeljo so razdrli hudourniki to progo veliko bolj in na večih mestih, nego je bila pred popravilom. G. Lenarčiča so oškodovala letošnja neurja za težke svote.

Občinske volitve se bodo vršile prihodnjo nedeljo na Teznu pri Mariboru. Občina Tezno voli le samo 9 odbornikov, a je vloženih za te volitve šest list.

Zopet komisija! Znano novo cesto, ki jo gradi država od Št. Ilja do Gornjega Cmureka, so letos že neštetokrat komisijonirali. Prihajajo inženirji in visoki uradniki iz Belgrada, Ljubljane in Maribora. A delo stoji. Plazovi vršijo svoj posel nemoteno naprej. Cestne zveze so v obmejnih občinah pretrgane. In dne 12. t. m. je zopet prišla nova komisija gledat do cesto. Gledala jo bo celih pet dni in nato bo odpotovala. Prišla bo zopet druga. Tokrat so prišli trije gospodje iz Belgrada, med njimi načelnik iz ministra stavb, gradbeni direktor iz Ljubljane, vodja gradbene sekcijske v Mariboru in še več drugih. Ali niso te komisije samo zavlačevanje?

Romarski izlet na Ptujsko goro. Ker se romarski izlet iz Maribora vsled različnih zaprek ni mogel vršiti meseca julija, bo isti to nedeljo, dne 22. avgusta. Razen dopoldanske in popoldanske službe božje bo tudi predavanje za vsa društva. Odhod iz Maribora ob petih zjutraj. Ako se jih bo oglastilo do 700, imamo posebni vlak. Izkaznice za polovično vožnjo dobite do sobote opoldne pri vratarju frančiškanskega samostana. Ker je polovična vožnja dovoljena, je s tem omogočeno, da se lahko tudi revnejši udeležijo tega romarskega izleta. Torej v nedeljo, tudi pri slabem vremenu, na svidenje na Ptujski gori!

Fantje! Dne 29. avgusta t. l. pridite vsi na velik fantovski dan, ki bo pri lepi romarski cerkvi sv. Roka nad Šmarjem pri Jelšah. Na sporedu bo: fantovski tabor in lovski telovadni nastop. Za polovično vožnjo na železnici smo prosili.

Smola radičevskega poslance Kelemina. V Ormožu se vrši sedaj obrtno-gospodarska razstava, ki je zelo dobro obiskana od strani kmetskoga občinstva. Ob prilikih razstave so prignali živinorejci iz ormoškega okraja razstaviti svojo živino dne 9. t. m. Ravno to živinorejsko razstavo je hotel izrabiti Radičev poslanec Kelemina iz Središča za svoj nenapovedan shod. Tokrat pa Kelemina ni imel sreče s svojim zborovalnim eksperimentom. Živinorejci ga nika-kor niso marali poslušati in so pokazali nevoljo nad Radičevim politikom s tem, da so Kelemino enostavno odslovili. Kelemina je uvidel razkačeno ljudsko nevoljo in se po francosko poslovil. Pri Keleminovem pobegu je bilo zanimivo videti žalostni obraz ormoškega glavnega eksponenta Radičeve stranke, ki je gotovo uvidel, kako malo upanja ima, da bi se kdaj vse del na poslanski stolček pod Radičevim marelo.

Hiralnica v Muretincih. Končno so pogajanja tako dač uspela, da bode križniški red sam vzdrževal hiralnico. Da pa bode ta zavod res dobrodelna naprava, bode hiralnično društvo zavod podpiralo tudi še v bodoče. Popravila prav dobro napredujejo, tako da bode meseca septembra zavod že otvorjen. — Pretekli teden bi nam sicer požar skoraj uničil grad, vendar so okoličani pravočasno zagušili ogenj, tako da ni dosti škode. — Dne 29. avgusta bode pa hiralnično društvo priredilo pri Sv. Marjeti v gostilni g. F. Mikl dobrodelno tombolo z prav lepimi nebrojnimi dobitki, kakor n. pr. cel močen težki voz, sodi, čevlji, obleka itd. Prijatelji dobrodelnosti, vsi na tombolo v nedeljo, dne 29. t. m.! — Hiralniški odbor pa se tem potom obrača na vsa usmiljena srca za milodare, povestne knjige, stare še ohranjene svete podobe itd. Vse to naj se pošlje ali na župni urad Sv. Marjeta niže Ptuja, ali pa na naslov: J. Verbajšak, Sv. Barbara v Halozah.

Državna realna gimnazija v Ptiju. Šolsko leto 1926—27 se prične dne 1. septembra 1926. Do tedaj morajo biti opravljeni razredni in privatni izpit, ki se bodo vršili po razporedi, nabitem na uradni deski. V četrtek, dne 2. septembra, bo vzprejemni izpit za I. razred. Oglasiti se je zanj istega dne od 8. do 9. ure dopoldne, ali pa že tudi prejšnje dni ob uradnih urah, in donesti spričevalo osnovne šole in rojstni list. Izpit se prične ob 9. uri in bo predpoldnom pismeni, popoldne po potrebi ustni. V ostale razrede II.—VIII., kakor tudi repetenti v I. razred se bodo vpisovali v petek, dne 3. septembra, do 10. do 11. ure dopoldne in sicer domaći učenci (-ke) pri svojih razrednikih, od drugod došli a pri ravnatelju. V soboto, dne 4. septembra, bo slovenska služba božja ob 8. uri zjutraj. Po službi božji se vrnejo dijaki (-nje) v gimnazijo po potrebe informacije. V pondeljek, dne 6. septembra, se prične ob 8. uri redni šolski pouk.

Smrt dijaka v Dravi. Po dolgem deževju je v Ptiju končno vendarle nastopil solnčen in vroč dan. Tudi minoritskim dijakom se je vzbudila z vso silo želja za kopanjem. Starešinstvo jim je odkazalo v Dravi kraj, kjer je voda mirna in ne globoka in vsaka nevarnost izključena. Ker pa je ta prostor precej oddaljen, so se nekateri dijaki, še predno so tja prispevali, med potom slekli in skočili v Dravo. Obupni kljuci na pomoč so opozorili tovariše, da se Fr. Kančnik, učenec IV. razreda gimnazije, ki ni znal plavati, potaplja. Njegov součenec Ciril Tručl, ki je v enaki prilognosti rešil utopljenca v Savinji, je pogumno skočil v valove, da reši tovariša. Razvila se je obupna borba zvestega tovariša z valovi in z utopljencem, ki se ga je krčevito oklepil in ga štirikrat potegnil s seboj na dno. Komaj in zadnji čas se je Tručl še sam rešil; Franca pa je vrtinec popikal in ni se pokazal več na vrhu. Bil je miren in od svojih htovarishev zelo ljubljilen. Utopljenec je star 15 let, srednje velik, bolj suh s solnčnimi pegami po licu, ima na sebi samo črne kopalne hlače. Če ga slučajno kdaj najde, naj to uaznani minoritskemu semenišču v Ptiju. Staršem naše sožalje!

Povodenj odkrila grozovit zločin v Prekmurju. O priliki katastrofalnih povodnih je prišel na dan marsikak star zločin, ki bi bil sicer ostal prikrit. Svojəs smo že poroča-

li, da je voda v Sremu razkrila več okostij ter so tako prisli na sled zločinom, ki so bili izvršeni že pred mnogimi leti. Sličen slučaj javlja sedaj iz Prekmurja. V vasi Domanci v Prekmurju je letošnjo spomlad nenadoma izginila hčerka tamošnjega bogatega posestnika Kuzme Potriča. Z doma je odšla k svojim sorodnikom na Madžarsko, pa se pozneje ni več vrnila. Vsa poizvedovanja za njo so ostala brezuspešna. Ker se je naknadno ugotovilo, da je vzel doma tudi večjo svoto denarja, so sprva mislili, da je pobegnila. Radi tega tudi zasledovanje ni bilo prestrog. Sčasoma pa so začeli ljudje govoriti razne stvari. Deklica je namreč imela razmerje z nekim tamošnjim fantom, ki pa ga njeni starši radi siromašnosti niso marali za zeta. Ta radi tega ni kazal posebne žalosti, pač pa je živel za svoje razmere prerazkošno. Ljudje so marsikaj namigavali, vendar pa si brez dokazov nikdo ni upal očito izreči kakega suma. Zadnja poplava je zadeila tudi tamošnje kraje in je na nekem mestu ob potoku odnesla precej zemlje. Ko so te dni občani popravljali strugo potoka, so naleteli na žensko okostje. Preiskava je ugotovila, da gre za pogrešano hčerko Potričovo. Vse je kazalo na to, da je bila umorjena ter nato zakopana. Sum je padel takoj na njenega bivšega fanta, ki so ga orožniki aretilirali. Po daljšem tajenju je končno svoj zločin priznal.

Seja kmetske zveze za celjsko okolico. Kmečka zveza za okolico Celje je imela zadnjo soboto sestanek v tajništvu pri »Belem volu«. Na sestanku se je obravnavalo vprašanje poplav, kakor tudi volitve v trgovsko in obrtno zbornico. Glede regulacije pritokov in Savinje je zavzela Kmečka zvez astališče, ki odobrava načrt preložitve struge Voglajne na južni del železniške proge, ako bi s to preložitvo ne bili ogroženi drugi kraji. Zato se mora delo izpeljati na tak način, da ne bo voda ogrožala Čreta in Zavodne ter mesta. V splošnem je prevladovalo mnenje, da delne regulacije ne bodo izdatno koristile, dokler se ne prime v roko glavni projekt, to je regulacija Savinje, in se ne začne z prenovitvijo struge vseh drugih pritokov. Glede volitve v obrtno in trgovsko zbornico se je sklenilo z vsemi silami podpreti volilni boj za skupno slovensko list proti predstaviteljem SDS.

Težka nesreča na Polzeli. V nedeljo popoldne se je zgodila težka kolesarska nesreča na Polzeli. Nesreča bi bila kmalu zahtevala človeško življenje. Na ovinku pri go-stilni Cimpermanovi sta zadeila skupaj g. Plešec Ferdo, čevljarski mojster iz Ljubnega, s kolesom in g. Karl Rak iz Braslovč z motociklom. Plešec je pri tem padel čez kolo, zadel z glavo ob ploščico s številko na motociklu ter obležal nezavesten. Njegove poškodbe so težkega značaja ter bo v slučaju okrevanja čutil posledice vse življenje. Tukaj šnji trgovec g. Tiršek je ranjenca takoj z avtomobilom odpeljal v celjsko bolnico. Kdo je nesrečo zakril, se trenutno ne da ugotoviti.

Na mrtvaškem odu skoro zgorela. Dne 10. t. m. je umrla uboga, med reveže prišeta Nežika Auberšek, hči rajevega prejšnjega posestnika Auberšek, p. d. Parožnik, iz okolice Parož, občina Dobrno. Bila je zvesta članica Mar. družbe na Dobrni. Ker je bila bolj pri revnih, se ni nikdo toliko zanjo brigal. Imela je lepo dobro; ko je služila pri posetniku p. d. Kovač na Breah, je dala vso do tovojno posojilo ter jo seveda tudi izgubila. Sedaj je reva služila pri drugemu posestniku Blažu Rihtarju v Breah samo za prevžitek, ter je nagloma umrla. Na mrtvaškem odu ležeča, je skoraj zgorela. Bilo je takole: V sobi ni bilo nobenega poleg nje, ena sveča se je zvrnila po odu in oder se je vnel. K sreči so vendar zapazili ogenj in ga pogasili, nevarnost je bila velika, ker je poslopje leseno. Najlepše se je izkazala Marijina družba, deklice iz okolice Brice, katere so jo spremile in pomagale nositi na zadnji poti.

Smola žepnih tatov. Na zadnjem živinskem sejmu v Št. Juriju ob južni žel. so se pojavili trije elegantno oblečeni gospodje, ki so se pripeljali z avtomobilom. Pomešali so se med kupce in ljudje so pričakovali dobre kupčije, misleč, da morajo biti kaki bogati kupci. Toda zmotili so se, omenjeni trije gospodje so bili — žepni tatovi, ki so hoteli izkoristiti sejmsko gnječo ter oskubiti marsikaterega kmeta za njegov težko prisluženi denar. Kmalu so se spravili na poseb. Nekemu kmetu, ki je kupoval vole, je tako spretno izmaknil denarnico in jo skril pod klobuk, da kmet sploh ničesar ni opazil. K sreči pa je videl tatuvino drugi kmet, ki je hitro tata zagrabil ter ga izročil orožnikom. Kmalu je bil v rokah pravice še drugi lopov, dočim je tretji srečno odnesel pete. Ogorčeno ljudstvo je hotelo lopova na licu mesta kaznovati in orožniki so ga komaj ubranili, da nista dobila zasluženih batin. Kmetje, na sejmih pozor!

Dekleta ustrelil. V noči od sobote na nedeljo je ustrelil 21letni rudar v Trbovljah 22letno Štefko Kralj, ki je bila tudi zaposlena pri rudniku. Morilca so orožniki še isto noč prijeli in ga oddali drugi dan v zapore na Laškem. Vzrok tega nečloveškega dejanja je ljubosumnost. Mladostni ubojni, umori in samomori se zelo širijo v zadnjem času. Oblasti bodo morale nekaj ukreniti, da se omeji to samostreno pokončevanje življenj.

Umor č. g. župnika Pliberšeka pojasnjen. Kakor smo že svojčas poročali, je bil v Orehovalci na Hrvaškem umorjen in neropan tamošnji župnik Pliberšek. Zjutraj, ko so ga našli z razklano glavo umorjenega v njegovem postelji. V sosedni sobi je nezavestna ležala njegova že priletna kuharica vsa okrvavljen. O roparjih in morilcih dolgo časa ni bilo nobenega sledu. Te dni pa se je orožništvo posrečilo, da ta zagonetni umor, ki je tamošnje prebivalstvo zelo razburil, razjasni. Orožniški kaplar Nikola Šušnjar se je v soboto v spremstvu svojega tovariša nenadoma pojaval v župnišču ter začel ponovno izpraševati kuharico. Stavil ji je tako spretno razna vprašanja, da se je zapletla v protislovja in po dveurnem zasljiševanju končno priznala svojo krivdo na umor. Izpovedala je, da je bila dogovorjena z dvema svojima priležnikoma, da oropajo župnika. V kritični noči je oba morilca spustila v župnišče, tako da tegi nihče zapazil. Skupno so nato umorili starega župnika ter ga izropali. Plen so si razdelili. Res so našli pri kuharici in njenih pomočnikih, ki so jih še istega dne zaprli, ves ukradeni denar.

Poplave v Bački so uničile 1203 hiše. Prizadetim se bodo zgradile nove hiše, katerih vsaka bo stala okrog 10 tisoč dinarjev, skupaj tedaj približno 12 milijonov dinar,

ki jih bo Rdeči križ najel kot posojilo, plačljivo v 30. letih. Oni pa, ki se jih bodo zgradile hiše, bodo morali plačevati majhen prispevek v fond, ki bo služil za podpore v slučaju novih poplav.

Mehika uči. »Amerikanski Slovenec« piše ob sklepovih svojih poročil o preganjaju cerkve in kristjanov v Mehiki tako-le: »Mehika je zašla na popolni brezverski tir. Slobodomiseli in boljševiški radikali zlorabijo ustavo in državno politično moč. Vse poberejo, vsako drobtinico proti cerkvi in duhovščini. Slobodomiseli so enaki v vseh državah in deželah. Mehikanski slobodomiseli so se pripravljali na ta pogon že več let. Na račun katoliške brezbrinosti so prisile v veljavno drakonične protiverske postave. Slobodomiseli so bili neprestano na delu, katoličani so spali in bili mnenja, da onih naravnih pravic, da bi človek ne smel verovati, kar bi hotel in izvrševati svojih verskih dolžnosti na način, kakor mu to predpisuje njegova vera, ne bo nikdar nihče kratil. Pa kako so se motili. Sovražniki katoličanov so vse to lepo spravili v veljavno in sedaj, ko so na krmilu, izvršujejo nad katoličani in katoliško cerkvijo te postave v vsem brutalnem obsegu, ki si jih more človek misliti. To, kar se sedaj dogaja v Mehiki, bi se istotako dogajalo v vsaki drugi deželi, aki bi dobili vlogo v svojo pest takki protiverski nestrpneži, kot so v Mehiki. V Združenih državah se je že mnogokrat pripravljalo napade na najnaravnnejše pravice katoličanov. Samo spomnite se nazaj par let, kako so naši nasprotniki delali proti katoliškim šolam v državi Mičigan, potem v državi Oregon in že tudi drugod. Ko bi njih predlogi pri volitvah prodri skozi, bi začeli zapirati šole, kakor jih sedaj v Mehiki. Zato je velevažno, da so katoličani neprestano na straži za svoje pravice. Sovražniki pridejo na plan z malimi zahtevami, ali ko jim pokaže narod prst, zgrabijo za celo roko.«

Kulturni boj v Mehiki divja dalje. Znova poročajo o spopadih med vladnimi četami in katoličani. Mehiki nadškof bo radi zoperstavljanja državnim zakonom izročen so dišču. — Ameriški poslanik Sheffield je zapustil Mehiki, vendar pa diplomatski stiki niso docela prekinjeni. Nekateri katoliški duhovniki so priznali vladne odredbe in jih je nadškof izobčil iz cerkve.

Zabe so ustavile vlak. Sovjetski listi poročajo, da je nedavno šlo čez progo Vladivostok-Sariga na Krimu toliko žab, da je bila proga kilometri na široko pokrita z njimi. Vlak se je moral radi tega ustaviti in stati toliko časa, da je prenehala žabja »selitev narodov«. V krimskih močvirjih namreč živi ogromno število žab, ki se od časa do časa selijo iz bolj suhih v bolj mokre kraje.

Prošnja. Ubogi državni uradnik, ki ga je grozovita soda pripravila ob vse, prosi, da bi kaki dobrotljivi ljudje sprejeli njegovo dvoletno hčerko ali štiriletne sinčka za svojega. Pripravljen je tudi plačevati za vsakega otroka 150 dinarjev odškodnine na mesec. Podatki so na razpolago v tajništvu SLS.

Za naše dijake so nabrali na primiciji g. Stanka Weingerla pri Sv. Barbari pri Vurbergu dne 8. t. m. sveto 642 dinarjev ter so poslali od tega polovico Dijaškemu podpor nemu društvu v Ljubljano, polovico pa Dijaški kuhanji v Maribor. Z iskreno zahvalo darovalcem klicemo: Vivant sequentes!

Zahvala. Na primiciji č. g. novomašnika Jakoba Rihtrja, Novačtita pri Gornjemgradu, se je nabralo za »Slomška«, društvo mariborskih bogoslovcev, 370 dinarjev. Primiciji, darovalcem in zbirateljem iskrena zahvala! — Počit. vodja.

Samo deset dni še imam priliko, kupiti si za 5 dinarjev krasno pohištvo, kolo, šivalni stroj, pisalno mizo itd. itd. Zato sezi hitro po naših srečkah! Dne 29. t. m. pa le pridi na žrebanje v Ljutomer! Izzrebane številke bodo objavljene v časopisih. — Društvo Katoliški dom v Ljutomeru.

Pisma iz domačih krajov.

Sv. Andraž v Halozah. Haloze se vedno imenujejo: lepe, vinorodne, zelene. Res zaslužijo te priimke. Toda letos, sedaj?! Vedno deževje, povodnji, zlasti dne 8. in

duhovnikov spremila k zadnjemu počitku predobrega starčeka, ki je dosegel lepo starost 79 let. Pogrebo slovesnost je povečalo tako lepo število duhovnikov, cerkveni pevski zbor, ki je pri hiši žalosti in ob odprttem grobu zapel v srce segajoče žalostinke in godba Katoliške Omladine iz Maribora, ki je na lastne stroške z avtomobilom prihitela k pogrebu očeta svojega vodjo, da tako na zunaj pokaže, kako tesno jo združuje prijateljska vez s svojim vodjo. Počojni je bil globokoverem mož, vrl narodnjak, skrben gospodar, blagi oče ter velik prijatelj duhovštine, za katero se je vselej in povsod odločno potegoval. Bil je nad 30 let naročnik »Slovenskega Gospodarja«, katerega je še do zadnjega časa z največjo pazljivostjo čital. Počivaj v miru, blaga duša!

Zahvala. Ker se nam ni mogoče vsem pismeno zahvaliti za tako nepričakovano udeležbo pri pogrebu našega preblagega očeta, se zahvalimo tem potom z Bog plačaj! Posebno se še zahvalimo domaći urbanski duhovščini, zastopnikom minoritskega samostana in p. Hijacintu Podgoršku iz Maribora. Isto zahvalo izrekamo domaćemu pevskemu zboru in Katoliški Omladini iz Maribora za krasne žalostinke ter vsem darovalcem vencev. Vsem im posamez nim naj bode ljubi Bog tisočerem plačnik! Vzornega očeta pa še priporočamo v nadaljnjo pobožno molitev. — Potočnikova družina.

Kalobje. Letošnja letina bo prav slaba za našo faro. Vremenske nezgode so nas prav občutno zadele. Vsled neprstanega deževja in poplav so uničeni poljski pridelki. Krompir in fižol je uničen, istotako koruza izgleda skrajno slab, pa tudi drugo žito ni uspelo kot bi moralno. Naravnost strašno je pogledati, koder je voda poplavila rodovitne njive in travnike ter nanosila kamenje in dražje. Drugod so pa plazovi opustošili cela zemljišča. Dvema kmetoma je plaz pokopal gospodarska poslopja in en mlin, več jih je pa v nevarnosti, da jih v prihodnje zruši. Koliko je vinogradov, njiv, travnikov, cest in potov uničenih. Ubogi ljudje so naravnost obupani. — Dne 17. t. m., ob 4. uri popoldne, je strela udarila v gospodarsko poslopje Flor. Krajnca, ki je zgorelo do tal z žitom in senom vred ter hišo, ki je bila blizu. Zgorelo mu je tudi okoli 10.000 din. v gotovini, ker jih ni mogel več rešiti. Zavarovan je bil le za malenkostno sveto. Iz tega je razvidno, da je mnogo takih, ki se zaradi skoposti ne dajo primerno visoko zavarovati, pa ne vedo, da nesreča nikoli ne počiva. — Dne 11. t. m. se je ponesrečil bolj slaboumnih hlapec tukajšnjega g. župana. Pri mlatenju je nazadnje vrgel snop klasja v mlatilnico tako neprevidno, da ga je pograbil stroj za levo roko in mu jo raztrgal. Odpeljali so ga v bolnico v Celje. — Tako se vrstijo samo nezgode in neprilike. Bog se nas usmilj v nam prizanesi!

Sladka gora. Udeležba pri romarski pobožnosti je bila tudi letos povoljna. Velike poplave pri Ptiju in po Murskem polju niso mogle pogasiti ljubezni do Marije Prekmurcev in Medžimurcev. Prišle so procesije od Beltenc, Črensovci, Lendave, Strigove in obmejnih far; iz Štajerskega pa od Sv. Antona v Slov. gor., katerim so se pridružili romarji obmejnih župnij. Seve tudi sosedna Ponikva se je prišla pokloniti Mariji v precejšnjem številu. Pobožnost so zelo povzdignili sladkogorski cerkveni pevci, ki smo jih vsi občudovali. Slovesnost v petek zvečer je bila sklenjena kakor vselej, če vreme dopušča, z igranjem romarskega vrta.

Svetina pri Celju. Lepa nedelja za prijazno Svetino letos dne 8. avgusta ni bila lepa, ampak grozna. Kar v Celju leže in gre, ta dan hiti že od nekdaj na Svetino; letos pa je znani strašni nalin odnesel po Savinji vse lepe načrte celjskih romarjev in turistov, po vodi so še vse sladke potice in mastni piščanci, ki so morali v soboto na svetinske račun v ogenj. Po vodi pa so šli tudi marsikateri svetinski upi! V pondeljak na sejmski dan je bilo precej živalno, na sejmu in tudi zraven, ko so po stari navadi celjski mesarji ta dan na zeleni trati poskušali svoje telesne moči.

Svetina pri Celju. Pred enim tednom je umrl šestletni Janez Klinar. — Zapustil nas je g. Avgust Canjko, naduč, in se preselil na Veliko Pirešico. — Drugi dan zatem si je trgovka Aškerca Antonija, hčerka, roko zlomila in so jo takoj po nesreči v bolnico v Celje prenesli. Otrok je 6 let star. — Soboto zvečer, dne 14. t. m., so pijanci napadli posestnika Kolšek Franc, ki je star 71 let.

Sv. Rupert nad Laškim. V soboto, dne 7. t. m., je takoj toča strahovito klestila po Malibrezi in deloma tudi po Sv. Rupertu; nekaj posestnikom, zlasti Markovšku in Ostanšku in Mušertinu, je napravila na vseh nasadih velikansko škodo. Ljudje so obupani; prej plazovje, sedaj toča nam je vzela večino poljskih pridelkov. — Lepo število romarjev je šlo odtod v Maribor na kmetske dneve; vrnili so se z najboljšimi utisi.

Za razvedrilo.

Ob slovesu iz jetnišnice. Ko je jud, ki je bil že večkrat zaprt, odhajal iz jetnišnice, mu je rekel ječar: »Glejte sedaj, da se tu nič več ne vidiva! — Jud pa mu je odgovoril: »Ali vas bodo kam drugam prestavili?«

Dober lovec. Kmet je vprašal gozdarja, ko je učil mestnega gospoda streljati na divjačino, če ga je že kaj naučil. »E«, pravi gozdar, »zdaj že gre! Zdaj že strelja v tisto smer, v katero zajec teče!«

Muh in muhak. Vsled številnih muh so se razgovarjali o muhah. Pa je nekdo vprašal: »Kako pa poznaš muho od muhaka?« — Dobil je odgovor: »Kadar leti, spoznaš. Če leti tiho, je muhak, če pa kar naprej brenči, je pa seve muha!«

Zival je nedolžna. Žena je rekla možu: »Glej, mož, jutri obhajava 25letnico, kar sva poročena. Zaklala bom petelina.« — Mož ji je odgovoril: »Pusti nedolžno žival, saj ona ni tega krival!«

Dr. Fran Toplak,

špecialist za ženske bolezni in porodništvo v Mariboru, Glavni trg št. 18, — ne ordinira do dne 30. avgusta 1926.

Gospodarstvo.

TRŽNO POROČILO NA MLEČNEM TRGU.

Med tem, ko je bilo mlekarstvo pred vojno na Kranjskem jako razvito ter so te mlekarne izvajale mleko in mlečne izdelke v južne kraje (Trst, Reka, Opatija ter na druga letovišča), naši kmetovalci v Štajerskem delu Slovenije sploh niso poznavali vrednosti mleka. Šele po vojni se je na Štajerskem začelo s pridnejšim zbiranjem mleka ter se je v velikih množinah izvajalo v Nemško Avstrijo. Tako so naši mlekodajalci dobili v letih 1921 do 1924 kako lepe svote denarja za mleko, na mesec v celoti okrog tri milijone dinarjev. Žal pa je bilo izvozom mleka čimdalje slabše in to vsled dviga našega dinarja na eni strani, na drugi strani pa, ker je Nemška Avstrija podpirala domačo živinorejo ter ima danes skoraj že zadostne množine mleka doma v lastni državi. V letih 1922 in 1923 se je izvajalo dnevno skupno nad 30.000 litrov, a danes se ne izvaja vsega skupaj niti 2000 litrov mleka.

Ker je izostal izvoz blaga, so tako hitro padle tudi cene. Plačevalo se je kmetovalcem na domu v času največjega izvoza, celo po 3 dinarje za liter mleka, a letos v mesecu juniju in juliju pa smo 0.75 dinarjev do 0.875 din. ter največ po 1 dinar (kron 3 do 3.50 in največ 4). To so bile sramotno nizke cene, ki so jih plačevali trgovci z mlekom, ker pač v tem času niso imeli nobene konkurence. Resnica je, da se ne more danes plačevati mleko kakor poprej, vendar pa te cene tudi sedanji tržni konjunkturi niso odgovarjale, ampak so prišle prav le trgovcem, ki so izrabljali žalostno gospodarsko stanje našega kmeta. Da so bili ti trgovci brez konkurence, se zlasti vidi v ptujskem okraju, kjer je tamošnja zadružna mlekarja ustavila za dva meseca poslovanje, a so v tem času cene padle za 50%. S 1. avgustom pa je začela na novo poslovati na prošnjo tamošnjih mlekodajalcev in cene so se čez noč zboljšale zopet za padlih 50%, tako da dobijo kmetje danes zopet za mleko 5.50 K do 6 K.

Vsled tako nizkih nakupnih cen se pa tudi našim kmetovalcem ni izplačalo zbirati in oddajati mleka zbiralcem za mlekarne ter so ga raje začeli pokladati svinjam. Nizko plačevanje mleka je vzrok, da so množine nabranega blaga zelo padle, tako da se je na Štajerskem zbral v mesecu juniju in juliju le približno 10.000 litrov mleka dnevno.

Da ne bodo naši mlekodajalci izročeni na milost in nemilost trgovcem z mlekom (primer zadnji nagli padec cen mleka), je dolžnost nas vseh, da skušamo mlekodajalcem pomagati z ustanovitvijo in delovanjem zadružnih mlekarn. Sveti dolžnost vseh mlekodajalcev na drugi strani pa je, da te mlekarske zadruge, kjer obstajajo, podpirajo, da oddajajo v mlekarno dobro mleko, pazijo na čistoč in da zahtevajo od nabiralcev, da vozijo mleko le v naše zadružne mlekarne. Le na ta način, ako regulirajo cene mleka na naše zadruge, bodo dobili za liter vnovčenega mleka času in tržnemu položaju primerne cene.

Zadružna mlekarja v Črni pri Prevaljah. Kmetijski odsek občinskega odbora na Črni pri Prevaljah je dne 8. t. m. priredil v dvorani gostilne Geršak zborovanje okoliških živinorejcev z namenom, da se ustanovi toli potrebna in že dolgo zaželjena mlekarska, pašniška in živinorejska zadružna. Zborovanja se je udeležil od Zveze slovenskih za drug zadružni ravnatelj g. Janko Lesničar iz Celja, kot zastopnik okrajnega glavarja pa okrajni kmetijski referent g. Emeran Stoklas iz Prevalj. Udeležba je bila povoljna, a bila bi lahko boljša, ako ne bi nekaterniki tavali v usodni zmoti, da se bode kmetijstvo izboljšalo in napredovalo z odstonostjo od gospodarskih prireditev ter nezanimanjem in z kupico v roki. Okrajni referent g. Emeran Stoklas je po otvoritvenem govoru predsednika kmetijskega odseka g. Dolinarja pozdravil vse navzoče v imenu g. glavarja ter podal na to vsestransko temeljito in izčrpno referat o kmetijskem zadružništvu, pašništvu, mlekarstvu in živinoreji. Po referatu se je razvila stvarna debata, v katero so poslegli malodanovi vsi navzoči, kar je pač najboljši dokaz vsestranskega zanimanja za zadružništvo. Ker so mlekarsvo, pašništvo in živinoreja ozko zvezane kmetijske panoge in

bi se z ustanovitvijo treh zadrag cepila sredstva in moči, se je na nasvet g. referenta ustanovila samo ena, krepka zadružna in sicer pod imenom: »Mlekarska in pašniška zadružna v Črni, r. z. o. z.« K novi zadružni je takoj pristopilo lepo število članov. Zadružna mlekarja, katera je neobhodno potrebna iz gospodarskih, zdravstvenih in higijskih ozirov v tem eminentno industrijskem kraju, bodo opremljena z najmodernejšimi mlekarskimi stroji in pravilami ter prične obratovati še ta mesec. Delavci, kateri prispejo od napornega rudarskega dela iz jam, ter njihove rodbine bodo na ta način preskrbljeni z zdravim in okusnim mlekom, ki bodo v vsakem oziru odgovarjalo higijskim predpisom. Na drugi strani pa dobijo živinorejci v zadružni solidnega odjemalca, ki bo dan za dnevom in leto za letom lahko konzumiral vsako množino mleka. Mlekarna bo namreč takoj, kakor hitro se uredi in vpelje, počela izdelovati sir in surove maslo za domače konzumente, pa tudi za izvoz. Zbiranje mleka od posameznih živinorejcev se je uredilo zelo praktično in bode mogoče z malenkostnimi stroški dnevno dvakrat dobavljati mleko od najoddaljenejših kmetovalcev. Vs. ehvalevredno se je izkazala občina z znatnim prispevkom 20.000 dinarjem in kakor čujemo, nameravajo občinski očetje nadalje podpirati zadružno tako, da se bode investirana glavnica dobro obrestovala. Velik interes na ustanovitvi mlekarske ima samoumen vodstvo rudnika, kateremu je mnogo ležeče na tem, da ostane delavstvo zdravo in dovoljno hranjeno. Z ustanovitvijo zadruge so vsi, katerim je beda delavstva ter težek položaj našega slovenskega kmeta res pri srcu — zelo zadovoljni!

Franc Turnšek, Polzela.

SKUPŠČINA HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V ŽALCU dne 15. 8. 1926.

V očigled bližajočega se obiranja hmelja je kakor že vsako leto, tudi letos sklicalo hmeljarsko društvo skup-

ščino hmeljarjev, da se rešijo razna važna vprašanja, tičiča se hmelskega obiranja sploh, posebej pa še letosnjega.

Kmalu po dveh popoldan so napolnili hmeljarji obširno Roblekovo dvorano v Žalcu. Videli smo tu hmeljarje že osivele v delu, pa tudi mlajši rod je bil precej dobro zastopan, kar je vsekakor lepo znamenje. G. Roblek je kot predsednik otvoril skupščino, podal uvodoma splošen pregled letosnjega hmelske letine ter opozarjal na razne napake hmeljarjev, n. pr.: premala skrb pri zatiranju hmelskih škodljivcev, slabo nabiranje itd. Prva točka dnevnega reda je bila določitev plače hmelskim obiravcem. K tej točki se je vnela precej burna debata. Ugovorilo se je, da je skoraj nemogoče določiti enotno ceno že vsled tega, ker so nadasi precej neenakomerno razviti. Stavljeni so bili razni predlogi, in sicer s hrano 6 kron, brez hrane 8 kron kakor lansko leto; s hrano 8 kron, brez hrane 10 kron itd. Sprejet je bil končno predlog g. Bošnjaka iz Braslovč, da se kljub temu, da cene od lanskega leta niso porastle, plača 7 in 9 kron od mernika. Zvišanje se je utemeljevalo s tem, da se moramo ozirati tudi na težko stanje, v katerem se nahajajo delavni sloji. Enoglasno mnenje vseh hmeljarjev pa je bilo, da je bolje plačati nekoliko več, pač pa zahtevati tem lepše nabiranje, katero je bilo zadnja leta precej površno. Z skrbnim obiranjem si bomo tudi obdržali zaupanje dosedanjih ter si pridobili novih kupcev.

K drugi točki: začetek hmelskega obiranja, se je ugotovilo, da se isto lahko računa letos vsled dejavnega in hladnega vremena za en teden pozneje in sicer javi Hmeljarsko društvo v inozemstvo in kupcem splošno obiranje začetek dne 23. avgusta. Sicer se bo pričelo obiranje v nekateri hnasadih par dni poprej, glavno obiranje pa se prične še drugi teden.

Tretja točka: Poročanje. Hmeljarsko društvo dobiva dnevna poročila o stanju cen na svetovnem trgu. Ta brzjavna poročila razpošilja potom pošte svojim poverjenikom. Lansko leto so se razpošiljala poročila na 64 krajev. Da je to ogromno delo za društvo, katero nima nastavljenih nobene moči, ampak izvršuje vse posle tajnik g. Petriček osebno, je razumljivo. Zahteva pa to razpošiljanje tudi precej gmotnih izdatkov, kateri bi se v slučaju reorganiziranja lahko obrnili za druge stvari. Tudi k tej točki je bilo stavljeno več predlogov in sicer: Poročila naj se pošiljajo na občinske urade, pošiljajo naj se nekaterim zaupnikom v več izvodih, katere naj isti razdelijo. Nadaljnje pošiljanje poročil naj pošiljajo dnevno telefonično našim dnevnikom. Po daljši, mestoma precej burni debati pa se je sklenilo, da ostanemo za enkrat še pri starem načinu razpošiljanja poročil.

Cetrta točka: Zavarovanje hmelskega pridelka proti ognju. Vrednost hmelskega pridelka je tolikšna in nevarnost požara tudi precejšnja, tako da hmeljarji glede zavarovanja pač ne moremo ostati ravnodušni. Sicer se je naš hmelj lahko že dosedaj zavaroval pri nekaterih zavarovalnicah, vendar pa pod precej neugodnimi pogoji. Zavarovati se je moralno za najmanj tri mesece, premije so posebno pri manjših partijah znašale precejšnje odstotke. Le malokdo pa ima svoj hmelj po tri mesece v zalогi, ampak navadno že takoj prvi prvi mesec proda. Pri tem izgube seveda že vplačano premijo.

V sporazumu z zavarovalnimi zavodi pa je hmeljarsko društvo naredilo načrt, kako poenostaviti in poceniti zavarovanje. Novi načrt predvideva skupno zavarovanje hmelja potom Hmeljarskega društva in tedenski obračun. G. Roblek je z raznimi zgledi dokazal veliko prednost novovrstnega zavarovanja. Sklenilo se je, da se načrt pošlje takoj vse poverjenikom, da seznamijo članstvo z njim ter se takoj pristopi k izvršenju.

K sklepnu je g. Petriček ponovno povdarjal stališče Hmeljarskega društva glede hmelskih sadežev, pozval vse hmeljarje na zatiranje škodljivcev s tem, da se preostale hmelske vrvi mesto porabijo za streljo, sežgejo.

Na vprašanje, kakšno je pričakovati ceno, je izjavil g. Pikel, da je sicer vsako prerokovanje preurjeno, vsa znamenja pa vendar kažejo, da lahko pričakujemo dobre cene. Mnogo je odvisno od vremena zadnjih dñi, mnogo pa tudi, s kakšno skrbjo bomo spravili svoj pridelek, čim lepše blago, tem boljše cene.

In s to parolo je g. Roblek tudi zaključil lepo uspelo skupščino.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 13. avgusta 1926 se je pripeljalo 433 svinj. Cene so bile sledče: Mladi prašiči 5—6 tednov starci komad 75—100 din., 7—9 tednov 125—150 din., 3—4 mesece 280—350 D, 5—7 mesecev 420—450 din., 8—10 mesecev 550—580 din., 1 leto 1000—1200

GROZDNA PLESEN.

Oidum ali grozdnata plesen zanešena je k nam iz Amerike, še predno smo pri nas poznali peronosporo in trtno uš (filoksero). Da smo dobili tudi ti dve veliki neprijatelji vinske trte, bila je vzrok ravno plesnoba. Ko je začela namreč ta močno razsajati po Francoskem — in ní bil poznat proti njej še nobeno pravo protisredstvo — hoteli so Francozi upeljati iz Amerike take trsne vrste, katere plesnoba ne napada. In ravno s temi novimi trsnimi vrstami je bila prenešena v Evropo tudi peronospora, pa tudi trsna uš, ki je nam kasneje uničila vse nasade, zasajene s staro, domačo trto.

Plesnoba je trsna bolezen, ki napada vse njene dele, torej ne samo grozde, ampak tudi mladike. Listi in grozdi izgledajo, kakor bi bili potrošeni s sivkasto-belim prahom. V razločevanje od peronospore spoznamo plesnobo po tem, da se ta pojavi, odnosno razpase po obeh straneh lista, dočim opazimo plesen od peronospore le na spodnjem strani lista. Glavna škoda plesni je v tem, da napada jagode in cele grozde, predno so se ti popolnoma razvili. Plesen napade namreč zunanjko zojo jagode, ki vsled tega zaostane v razvoju, ker pa raste še jagoda od znotraj vedno naprej — slednjič poči. V takem stanju se jagode ne morejo razvijati naprej, temveč se sčasoma posuše ali pa zgrijije. Pogoji za razvoj odiša so predvsem toploota in vlaga. Toplota je pri tem najglavnja, dočim ni vlaga tako velike važnosti za plesnobo, kot je to slučaj pri peronospori, kjer njene klice (spore) ne morejo brez kapljice vode niti vzliti in alisti. Plesnobi pa zadošča k razvoju že sama zračna (atmosferna) vlaga.

Proti plesnobi imamo dandanes že popolnoma sigurna protisredstva, med katerimi je pač žveplo še vedno na prvem mestu. Tudi druga novejša sredstva, kakor: salojidin, sulikol, kalijev permanganat itd., so se obnesla često dobro; vendar pa nekateri beležijo v poedinih slučajih zopet neuspehe s temi sredstvi. Staro in preizkušeno sredstvo proti plesnobi pa je žveplo, ki pa mora biti najboljše kvalitete. Da mnogi z žveplom nimajo uspeha, krivo je večkrat ravno to, da ne polagajo na kakovost žvepla nobene važnosti, ter kupujejo čestokrat robo, ki je seveda tudi žveplo, proti plesnobi pa ne zadeže pogostokrat skoro nič. Tudi žveplo kupovati tedaj najsigurneje le od raznih kmetijskih udruženj, ki morajo nuditi svojim članom le prvo vrstno blago. Drug važen činitelj pri uporabi žvepla zoper plesnobo je vreme. Pri škropljenju zoper peronosporo je vreme postranska stvar; da le ne dežuje! Ni pa tako pri žvepljanju. Žveplo namreč proti plesnobi ne učinkuje kot tako, temveč ono se mora prej pretvoriti v plin — žveplo vo kislino, in ta šele je stup za plesnobo. V vročih poletnih dneh začne se kmalu po žvepljanju širiti duh po tem plinu, od žvepla zagore na solnčni strani tudi večkrat jagode, kar pa ni nič hudega, a nam je siguren znak, da je žveplo učinkovalo. Za žveplanje nam služijo nahrbtne žvepelalniki, ki so danes že v tako dovršeni izdelavi, da se z njimi trta enakomerno, fino popraši. Mnogi uporabljajo za žvepljanje tudi še ročne mehove, ki pa, pred vsem z ozirom na kakovost dela, daleč zaostajajo za onimi nahrbtinci. Odločno pa je grajati »trošenje« žvepla, kot to nekateri izvajajo kar enostavno z raznim čopičem itd., ker to ni samo nelepo delo, nego je tudi največkrat prazna potrošnja blaga, brez želenega učinka.

Kolikokrat in kedaj da naj v vinogradu žvepljam, se ravna po raznih okolnostih: po sami krajevni legi vinograda, sorti nasada itd., pa tudi nekatera leta po razvoju plesnobe ugodnejša od drugih. V splošnem žvepljam povratak pred cvetjem, drugič po cvetju, ter pozneje po potrebi, če bolezne še nastopa, vendar avgusta se mora z žveplanjem prenehati.

S.

Širite „Naš dom“!

28. avgusta—5. septembra 1926.

Posebna razstava: dom in ognjišče.

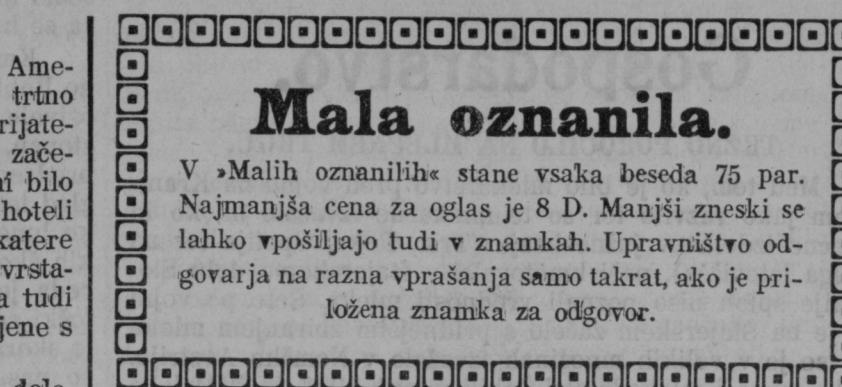
25% znižana vožnja.

Legitimacije (vstopnice) z avstrijskim vizumom se dobijo za 15 din. pri špediciji

A. REISMAN, MARIBOR, VOJAŠNIŠKA ULICA ŠT. 6.

Kaučič Leopold
konc. studenčni mojster
v Orehoveh pri Radgoni

se priporoča ejenemu občinstvu za vsa v studenčarsko stroko spadajoča dela in popravila, kakor tudi za napravo novih studentev. Izvršujem vsa dela vestno in po najnižji ceni.

Mala oznanila.

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda 75 par. Najmanjša cena za oglas je 8 D. Manjši zneski se lahko vpošiljajo tudi v znamkah. Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za odgovor.

Priden učenec, ki govoriti tudi nemško, z dobrimi šolskimi sprečevali, se sprejme pri tvrdki M. Berdaj, veletrgovina z mesečnim blagom in semeni, Maribor. Prosto stanovanje v hiši. 1143

Iščem službo za majerja ali viničarja, ali pa vzamem posestvo v najem. Imam pet delavskih moči. 1111

Viničar s 4–5 delavskimi močmi se sprejme pod zelo ugodnimi pogoji. Richard Ogriseg, Lajtersberg 231. Pesnica. 1093 2–1

Vajenca za vrtnarsko obrt, poštenega in zdravega, sprejme Iv. Šimenc, trgovski vrtnar v Ljubljani, Gradišče 12. 1114

Dijak se sprejme na hrano in stanovanje v bližini gimnazije pod ugodnimi pogoji. Marija Košak, Koroščeva ulica 2 III. 1120

Petmesečni fantek se odda za svojega dobrinščaka. Ponudbe sprejme trgovina Hinko Sax v Mariboru, Grajski trg. 1122

Viničar se sprejme s 4 delavci. Dobi dve kravi ter potatne po dogovoru. Naslov ▼ upravnosti. 1118

Čevljarski vajenec se sprejme pri Janko Zorman, čevljarski, Ruše. 1125

Oženjen viničar išče službo na večjem vinogradnem posestvu, pod ugodnimi pogoji ter reflekta na daljšo službo. Nastopi že 1. septembra. Naslov: M. T. Zalec, poštnoščede. 1127

Viničar s 4–5 delavskimi močmi, pod dobrimi pogoji, se sprejme pri dr. Alojz Lode, Gradiška 47, Pesnica. 1134

Mlada prodajalka mešane stroke, močna in delavna, išče službo. Naslov: Maribor, Koroška cesta 31, vrata 5. 1129

Dijaka sprejme v polno oskrbo profesor. Ponudbe pod Profesor na uredništvo lista. 1130

Hlapca se sprejme v župnišče blizu Maribora. Kje, pove upravništvo lista. 1131

Dijaška stanovanja, ugodni pogoji. Naslov: Stanovanjska posredovalnica Marstan, Rotovžki trg 4. 1136

Dva učenca nižjega razreda se vzameta na stanovanje in hranilo. Vilenreinerjeva ulica 8 III vrata 16, Maribor. 1132

Učenca v trgovino z mešanim blagom J. Traun, Ptujška gora, sprejmem iz poštenje hiše. Pogoji: dobrimi spričevali ljudske šole ali eno meščansko; mora biti zdrav, močen in da ima veselje do trgovine. 1087 2–1

Sprejem takoj v trajno službo enega 20 do 30 let starega, pridnega in trenzega mlinarskega pomočnika in enega hlapca za konje. Mesečna plača po dogovoru. Hrana in stanovanje v hiši. Oglasiti se je pri Antonu Polancu, valjčni mlin, Radeče pri Zidanem mostu. 3–1 1078

Jaje, maslo, zabelj, suhe gobe, svinjsko mast ter vse poljske pridelke kupuje vedno po najvišjih dnevnih cenah trgovina me sanega blaga Franc Senčar, Ma la Nedelja in Ljutomer. 1117

Kolje za sremski vinograd, 3 cm debelo in 130 cm dolgo, iz kostanjevega, akacie, mecesa, borovega in smrekovega lesa, kaljeno kupuje in sortirano fino vino prodaje na vagoni franko Kamenica, Petrovaradin, Srem, upaviteljstvo A. Adamovića, F. Rudl. 1126

Jagode vrtne fine in debele sorte, sadike, komad po 50 para, prodaja I. Ratej, Slov. Bistrica. 1142

Stiskalnica za sadje in grozde na vijak (Spindelpresse) s košem za 300 l, in Posnemalnik, Titana, popolnoma nov, za 100 litrov mleka, in razno rabljeno pohištvo se poceni proda. Naslov: Maribor, ekspozitura Maribor, Aleksandrova cesta 45 v gostilni. 1139

Proda se novi čevljarski stroj: Singer pri g. Zelenko Ignac, usnjaru v Ptiju, placilo tudi na obroke. 1141

Elegantna, snajna, solnčna meblirana izba se da v najem dijakom ali dijakinjam s polno preskrbo mesečno za 600 din. Naslov: Maribor, Tattnbachova ulica 19, vrata 15. 1140

Prodam posestvo 20 oralov. — Lubej, Lajtersberg, Pesn. 1109. Močnega učenca sprejme pekar na Sober, Maribor, Kralja Petra trg 2. 1108

Prodam se malo posestvo pri Sv. Miklavžu št. 80, pod zelo ugodnimi pogoji. 1128

2 večji posestvi v najem se da: eno kmetsko v Slovenskih goricah, drugo gospodsko blizu posta je Pragersko. Naslov: Marstan, Maribor, Rotovžki trg. 1138

Trgovino, gostilne, majhna poseni posestva v najem išče Marstan, Rotovžki trg 4. 1135

2 mlina, tudi žaga, 2 posestva v najem odda Marstan, Maribor, Rotovžki trg 4. 1137

Prodam malo posestvo po ugodni ceni Kotlje št. 18, blizu rimskega vrelca, eno uro od Guštanja. 1068 3–1

Mlin ali žaga z vodno močjo se vzame v najem ali se kupi T. Kuhar, Ptuj za postajo 24. 1070

Lepo posestvo, meri 10 oralov, ima vinograd, sadonosnik, njive, gozd, travnik, se po ceni proda. Naslov v upravnosti. 1076 2–1

Posestva od agrarne reforme se dobre od ogromnih posestev 560 oralov posekanega gozda, po nizki ceni, ugodnimi plačilnimi pogoji. Blizu glavne ceste, pole ure od postaje in selu, gričevito, nekaj ravnic, brez kamenja, roditveno. Za parceliranje je lahko dobiti Slovence in Hrvate, denar dobro naložen. Inform. 5 znamk. Ivan Uratnik in drug. Pivnica kot Virovitice, Slavonija. 1084 3–1

Jakob Golobič, kipar v Ljutomeru pripravlja bogato zalogu nagrobnih spomenikov od marmorja in granita. Podobe za cerkve, kapele in razpela za polske križe iz lesa in kamna. Izredno znižane cene. 1083 6–1

Narodni dom, Štajerska klet Oset, prvo vrstna vina, znižane cene hrani. Kegljisce. 540 19–1

Za celo stavbo kmečke hiše imam izgotovljene mizarske potrebščine na prodaj. Rok Jesenko, Meštinge 32, p. Podplat. 1011 3–1

Sode vseh velikosti ima vedno v zalogni Fran Repič, sodarsko podjetje v Ljubljani, Trnovo. Cene konkurenčno nizke. Postrežba točna. 1032 16–1

Izjava: Podpisana Ter. Krajnc obžalujem žalitve, izgovorjene o g. Ivanu Muršiču, posestniku v Savcih, se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe in plačam vse stroške. — Lasigovci, mesec avgusta 1926. — Terezija Krajnc. 1124

Brezalkoholna Producija v Ljubljani, Poljanski nasip št. 16, poslje vsakemu naročniku Slev. despedarja zanimiv cenik brezplačno. Zahvalejte ga takoj; ne vam žal! 863

FOTOGRAF JAPELJ Maribor, Aleksandrova cesta 25. društva, šole itd. znaten popust. 971

Gg. učitelji, organisti, orožniki in drugi, ki bi hoteli prevzeti zastopstvo največje evropske zavarovalnice proti dobrini proviziji, se prav uljudo vabijo, da pošljejo neumodoma svoje naslove na upravnostvo pod Zavarovalnico. 1112

KUPCI, POZOR!

Posestva, hiše, vile, gostilne, 3-nadstropno trgovsko hišo itd., prodaja ter išče manjša posestva in hiše v nakup. K. Troha, Maribor, Slovenska ul. 2. 1110

FOTOGRAF JAPELJ, lepe slike, nizke cene, pride tudi na dom. 970 Maribor, Aleksandrova cesta 25.

Kmetje

najboljše zamenjate in prešate v tovarni bučnega olja J. HOCHMÜLLER v MARIBORU pri starem mostu juž, breg Drave. Po nizki ceni dobite najboljše otrobe in prgo. 1026 12–1

Velika zaloga

vseh vrst čevljev za strapaco, lov in pro-menado.

la gojzerci

(hrivovski čevlj)

la zbiti sandali

(popravilo kakor čevlj)

Varstv. znamka samo Maribor, Koroška c. 19

Lastne delavnice, najboljše ročno delo!

Fran Strupi Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogu steklene ter porcelanske posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. itd. — Prevzema vsakršna steklarška dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

Na dobro in na debelo.

Pozor!
Dijaki! Starši!

TISKARNA SV. CIRILA v Mariboru, Koroška cesta štev. 5

in njena

PODRUZNICA v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo

ima na razpolago:

1. vse šolske knjige

za gimnazijo, realko, učiteljische, trgovska šolo, za meščanske in osnovne šole.

2. vse druge šolske pot

PRAVILNA NAPRAV BAKRENO-APNENE ZMESI.
Med sredstvi proti peronospori je pač še vedno najvažnejša raztopina modre galice in apna. Da ta povoljno učinkuje, pa ne odloča samo kakovost galice, odnosno apna, nego tudi sama prireditev te raztopine za škropiljenje. Zgodi se večkrat, da nimamo, vkljub navidez pravilnemu postopku pri napravi te zmesi, povoljnega uspeha. Tako nam včasih galica »bopalic«, kar je znak, da se je pri dal prema apna, ali se ga pa je drugič ji dodalo zopet mogoče preveč, ter je s tem izgubila zmes na učinku. Razmerje galice in apna je večkrat v raztopini težko zadeti, kar zavisi tudi od kakovosti apna, vode, ki se pri tem rabi itd. Tu si pomagamo z umetnim, kaj praktičnim pripomočkom, ki nam ga nudi kemija znanost; to so takozvana reagenčna sredstva. Od teh sta važna za nas lakmusov ter fenolstaleinov papir. Taka papirja imata namreč, pomembna v raztopino galice in apna, lastnost reagirati, t. j. po kazati, da li je raztopina še mogoče kisla (dodano še prema apna), ali pa da je že dovolj ublažena ali neutralizirana. Preizkušamo raztopino z belim fenolstaleinovim papirjem, tedaj on, ko je razmerje med galico in apnom v raztopini pravo, lepo porudeči. Enako porudeči tudi modri lakmusov papir, dočim zopet rudeči lakmusov papir pomodi, ko je dodano raztopini dovolj apna. Samoumevno je, da se mora raztopina med dodavanjem apna, odnosno galice, ter temeljitim mešanjem večkrat preizkusiti s kemičem papirja, ker reagenčni papir ostane samo rudeč, odnosno moder, tudi če se je dodalo že preveč apna. V tem dvomljivem slučaju dodamo raztopini še malo galice, ter ponovno preizkušamo, dokler ni raztopina pravilno ublažena. V novejšem času se pa splošno priporoča pripravljanje škropilne zmesi tako, da se pripravi v posodi raztopina apna, ter temu dodaje raztopina galice; raztopina pri dobi s tem na učinku in ne tvori tako nevšečno vsebinsko, kakor je sicer to slučaj pri starem načinu pripravljanja. Naj bi se naši vinogradarji v bodoče posluževali tega enostavnega sredstva, ki ga je dobiti v vsaki lekarni, ter opustili star način prirejanja zmesi »kar na oko.«

Dr. med. Klara Kukovec

Maribor, Gospodska ulica 2
ordinira zopet od dne 14. avgusta 1926 nadalje.

Novo izdanje Cirilove knjižnice. V založbi Cirilove tiskarne v Mariboru sta izšli pravkar kot 15. in 16. zvezek našim knjižnicam. — »Zgodbe napoleonskega vojaka«, francoski spisal Erckmann-Chatrian, poslovenil Al. B., so Cirilove knjižnice dve zanimivi knjigi, ki bosta zopet obogatili našo prevodno literaturo ter oživeli naš književni trg, ki je zadnja leta tako mrtev. Knjige sta prevoda iz italijanske in francoske literature ter bosta zlasti dobrodošli tudi kot podlistek v »Gospodarju« ter vzbujale splošno pozornost. Velezanimiva snov obravnava zadnje dogodke napoleonskih vojn, pohod v Rusijo, odločilno bitko pri Lipskem in končni poraz Francuzov. Knjige bodo z užitkom trali zlasti oni, ki so preživel vse strahote svetovne vojne. Cena broširani knjigi je 12 din. — »Mali svet naših očetov« je delo slavnega italijanskega pisatelja Antonia Fogazzaro. Ozadje romana tvorijo silno burni dogodki, ki so leta 1848 pričeli ogrožati avstrijsko-nemški imperijališčem v Gornji Italiji ter so dosegli l. 1851 vrhunec vstaje, ki je bila krvavo zadušena. V tem okvirju slika strastno in ginaljivo zgodbo ljubezni mladega markiza Franca Maironi in njegove žene Luize. Globoko ljubav do katoliške vere in domovine daje romanu privlačnost, kot jo ima le malokatera knjiga. Knjiga stane broširana 28 din. — Do zdaj so izšle že sledeče knjige Cirilove knjižnice: 1. Naša država (razprodano). 2. Slovenski Piemont, 7 din. 3. Slovenska žena, 10 din. 4. Moj stric in moj župnik, 4 din. 5. Gladiatorji, I. del, 8 din. 6. Gladiatorji, II. del, 10 din. 7. Nevidni človek, 7 din. 8. Dušica, I. in II. del, 16 din. 9. V libijski puščavi, 12 din. 10. Živ pokopan, 8 din. 11. Izpovedi socialista, 16 din. 12. Džungla, I. del, 18 din. 13. Šumi, šumi Drava, 5 din. 14. Slovenske gorice, 7 din. — Knjige priporočamo posebno knjižnicam naših prosvetnih društev!

Izredni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Juriju ob Ščavnici, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo, dne 29. avgusta 1926, ob 8. uri vnutraj v uradnih prostorih po sledenem dnevnem redu:
1. Poročilo načelnstva glede nakupa posestva in hiše.
2. Slučajnosti.

1116

Najbolje in najvarnejše naložite svoj denar
pri

Okraini posojilnici v Ljutomeru

r. z. z. n. z.

ki obrestuje hranilne vloge najbolje.
Tekoči računi.
Posojila na poročstvo, zastavo in vknjižbo.
Uraduje od 1. maja 1926 vsak delavnik
od 8. do 12. ure.

Fr. Ksav. Krajnc-a naslednik

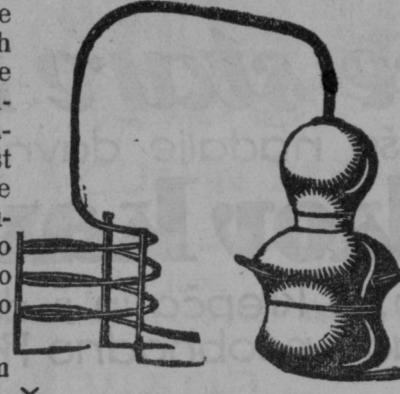
MARTIN GAJŠEK, Maribor, Glavnitrug
priporoča svojo veliko zalogu vsakovrstnih
posteljnih odej

lastnega izdelka na drobno in na debelo. — Zahtevajte
cenik! 1101

Priporočam svoje lastne izdelke vseh vrst. Kotle za žganje in za vodo, za perilo. Posodo za kuhanje, cevi vseh vrst za tovarne, različne aparate ter izvršnjem točno in solidno vsa v mojo stroko spadajoča dela po dnevni ceni. Z velespoštovanjem

Marko Čutič, kotlar

Maribor, Slovenska ulica 18.

Ustanovljena leta 1839.

Lambret Chiba

klobučarna

Celje, Kralja Petra cesta št. 14

trgovina klobukov in klobučarskih izdelkov. Velika zaloga dočasnih suknih čevljev. — Popravila po najnižjih cenah.

ALFA - KOTLE

ki so sežgani in ne več rabljivi, zamenjate najboljše za kotle iz masivne ploščevine, ki ohrani vedno dober okus, samo pri

1097

A. ŠUNTNER, KLJUČAVNIČAR, ZGORNJA POLSKAVA.

V trgovini

Franc Kolerič, Apače

morate kupovati, ker tam dobite dobro blago po nizki ceni.

Velika izbira blaga vseh vrst.

Posetnikom Maribora priporoča se obisk restavracije „GRAJSKA KLET“

ki nudi pod novim vodstvom zopet prvovrstna vina, izborno kuhinjo ter vzorno postrežbo. — Dnevno umetniški koncert.

1095

GJURO VALJAK, Maribor

lastnik.

Pozor!

Nova iznajdba, najboljši stroj za mlenje sadja. Lahek pogon, ena človeška moč lahko zmelje v 10—15 minutah 1 hektoliter. Novoiznajdeni stroj izmelje čisto in fino. Veliki prihranek na delavnem času. Nizka cena, ker je tako trpežno in precizno izdelano, torej nobenega popravila.

Naslov:

1115

Patent!

Botri in birmanci!

Matija Kozinc, Sevnica

Strojna delavnica.

Priporoča se Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljake križi

ki mnogi delijo Kristuseve pedobe (Korpuse). Da ustreže ljudem, jih je eskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobije po sledenih cenah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 600 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 800 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1200 D, 120 cm veliki po 1700 D.

Stenski križi

ki mnogi pedobe (Korpuse) stanejo: Velikost 80 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 80 cm po 110 D, 25 cm po 96 in 115 D, 40 cm po 140 D.

Stenski križi

ki mnogi pedobe stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križi

ki mnogi pedobe stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D. Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, isto kUPI X Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Novel

Novel

Novel

Vsi k Amerikancu v Celje

GLAVNI TRG (pri farni cerkvi).

Amerikanec izdeluje sam, zato prodaja:

odeje (koutre) od	din. 140.— naprej
štofaste moške obleke od	din. 400.— naprej
štofaste fantovske obleke od	din. 100.— naprej
cajgaste moške obleke od	din. 150.— naprej
cajgaste fantovske obleke od	din. 80.— naprej
cajgaste hlače od	din. 45.— naprej
moške kape, štofaste, od	din. 30.— naprej
belo platno od	din. 9.50 naprej
druki od	din. 10.— naprej

— Ostanki po lastni ceni. —

V zalogi velikanska izbira štofov, cajgov, svilenih robev, predpasnikov, sraje, otroških oblek ter vsakovrstnih nogavic.

Ako res hočete šparati in poceni kupiti, potem se preprečite in pridite k

Amerikancu v Celje pri farni cerkvi

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadruži z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica 4

poleg davkarije (poprej pri »Beem voluc«), kjer je najbolj varno naložen in se najugodnejše obrestuje.

50

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Posojila po najnižji obrestni meri.

Kmetje šmarskega sreza!

Botri in birmanci!

V sedanjem težkem času potreba Vam je poceni in dobra blaga, zato pridite samo v staro, domačo trgovino.

Ed. Suppanz v Pristavi.

Novo blago!

Niske cene!

Najlepše molitvenike in birmska darila.

Grašna in solida postrežba!

Ustanovljena 1888.

: Kilne pase :

trebušne obvezne, proti visečemu trebuhu, petuječim levcam in zniženju lelodca, mirove nogavice in obvezne krčne žile. Umetne noge in levice, korsete, bergle, podlage na ploske noge, suspenzerije in splošne aparate, proti telesnim poškodbam izdeluje starezzana tyčilje.

FRANC PODGORSEK, BANDAZIST, MARIBOR,

Slovenska ulica 7.

Razmeroma zaročila se tečne izvršujejo ter pošiljajo po poštni pošti.

Oglasi v Slov. Gospodarju
imajo najboljši uspeh!

Držite se stare navade

in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

Najboljše in zelo trpežno blago

moške in ženske obleke, sukno, hlačevino, volneno blago, plavino, cefir, platno, robe, nogavice, gotove obleke in perile kupite najcenejše le v trgovini

J. N. Soštaric Maribor

Aleksandrove cesta 18.

Godbena glasbila in strune

Priporočam svojo največjo zalogu pihal ter glasbil iz lesa, kot: gosli, kitare, tamburice itd. po najnižji ceni. Za nehibni in čisti zvok se se jamči. Vsa popravila se izvršujejo v lastni delavnici, strokovnaško.

VACLAV SCHRAMM, CELJE

špec. delavnica za izdelovanje godbenih glasbil
Nakup starih gosel, čeravno zlomljenih.

Dajte!

Glejtel

MARTIN SUMER, KONJICE

Kdor hoče lepo in dobro oblečen biti, mora v Konjice hiteti; tam v trgovini Sumerjevi, se blago jako poceni dobi. Za obilen obisk se uljudno priporočam!

Denar naložite

najboljše in najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,

Stolna ulica št. 6

I.Z.I.L.

Stolna ulica št. 6

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 6%,
na trimesečno odpoved po 8%.

Edino najboljši

šivalni stroji in kolesa so k
JOSIP PETELINC-A

LJUBLJANA

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

= znamke Gritzner, Adler in Phönix =

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.
Istotam najboljši švicarski pletilni stroji znamke Dublex.

Pouk o vezenju in krpanju brezplačen.

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

Način, novogradjeni palači, Aleksandrove cesta 8, pred frančiškansko cerkvijo.

Invenčije vseh članjev posle najkulantnejel — Najvišja obrestavanje vlog na knjižecu in v tekočem računu.

Pooblaščeni prodajalec srečk drž. razr. loterije.

RESENICA

je, da kupite: češko suknjo, volneno blago, hlačevino, tiskovino, platno, svilene in cajgaste rute, nogavice, srajce, čevlje in drugo različno blago najboljše kakovosti po znižanih cenah samo v manufakturni trgovini

„Pri solncu“

Za obilen obisk se priporoča:
K DROFENIK, CELJE, GLAVNI TRG 9.

CEVLJARNA

Zaloga vsakovrstnih čevljev lastnoročne izdelave po konkurenčnih cenah.

Dominik Uršič

Breg št. 1., Celje.

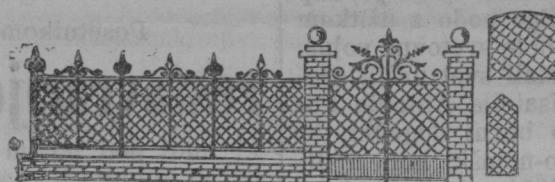
Razpošilja se tudi po pošti. — Na zahtevo se pošljejo tudi ceniki.

Na malo. 378 Na veliko.

Kdor v „Slov. Gospodarju“ oglašuje,
uspeha gotovo se raduje!

Prva Jugoslovanska žična industrija d.z.o.z. Celje

Tov. telefon št. 117.

Tov. telefon št. 117.

Izvršuje vse vrste žičnih pletenin
in tkanin ter raznovrstne železne
konstrukcije, ograje za gozdove,
vrte in parke ter tenis igrališča.
Mreže za presipanje, posteljne
vloge, železne postelje itd. 338

Vsi hočejo zlatnik,

ki se nahaja v

ZLATOROG TERPENTINOVEM
MILU.

Poskusite tudi Vašo srečo in prepričajte se o nedosegljivi kakovosti tega res čudovitega mila!